

Καλές Πρακτικές

Σχέδια Στρατηγικών Συμπράξεων 2021

Strategic Partnerships
Good Practice Examples 2021

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή – Συμπράξεις Συνεργασίας – Συμπράξεις Μικρής Κλίμακας 5

2. Τομέας Σχολικής Εκπαίδευσης

Προτεραιότητα: Ευρωπαϊκή ταυτότητα/ Ιδιότητα του Ευρωπαίου Πολίτη
European Identity/ European Citizenship

2.1. Γυμνάσιο Κριεζών 7-11

HERE Discover International Treasure And Survive (2018-1-SK01-KA229-046356)

2.2. Μουσικό Σχολείο Τρίπολης 12-16

'I'dentity-'We'dentity: Living together in the 21st century Europe (2018-1-FR01-KA229-047813)

2.3 1° Γυμνάσιο Ηρακλείου 17-19

Past is Art (2018-1-FR01-KA229-048021)

2.4. 2° Δημοτικό Σχολείο Παραλίας 20-22

Bits and Pieces of Culture (2018-1-HR01-KA229-047451)

2.5. 37° Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης 23-27

Mult'culture - Promote Education for Cultural Heritage (2018-1-PT01-KA229-047259)

2.6. Γυμνάσιο Μαγούλας Καρδίτσας 28-32

Dynamic citizens of Europe (2018-1-EL01-KA229-047870)

3. Προτεραιότητα: Ψηφιακό Erasmus / Digital Erasmus

3.1 4° Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης 33-37

Get SMART - Students Moving Along Roads of Treasures (2018-1-LV01-KA229-046959)

3.2. 5° Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης 38-42

Create, Share, Learn (2018-1-IT02-KA229-048069)

3.3. 2° Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Αττικής 43-47

SLAM – STEM Learning Activities and Methods (2018-1-HR01-KA229-047465_4)

4. Προτεραιότητα: Πράσινο Erasmus / Green Erasmus

4.1. 5° Γενικό Λύκειο Λάρισας 48-52

Let's get green - raising the awareness of ecological problems (2018-1-DE03-KA229-047415)

© Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

Ημερομηνία Έκδοσης: Ιούνιος 2022

Επιμέλεια Έκδοσης: Εθνική Μονάδα Erasmus+ / IKY

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνον των δημιουργών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτή.

ISSN: 2944-9502

Εισαγωγή

1

4.2. Γυμνάσιο Γαβαλούς 53-57

*Analysis of Biodiversity and Cultures for a more Sustainable Development
(2018-1-FR01-KA229-047667)*

4.3. Γυμνάσιο Γαστούνης 58-60

No Need For Another Toy, Water is Our Essential Joy! (2018-1-TR01-KA229-059797)

5. Προτεραιότητα: Ένταξη και πολυμορφία / Inclusion & Diversity

5.1. 5° Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου 61-64

Play to grow (2018-1-FR01-KA229-047694)

5.2. 4° Γενικό Λύκειο Σερρών 65-69

The Right to be different in a European Context (2018-1-IT02-KA229-048266)

6. Τομέας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

6.1. IMEE ΓΕΣΕΒΕΕ 70-75

Mentorship Evaluation aNd Training in ORganisations for WBL at EU (2018-1-EL01-KA202-047778)

7. Τομέας Ανώτατης Εκπαίδευσης

7.1. Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής 76-78

EDUVAC - Educating Vaccination Competence (2018-1-EL01-KA203-047691)

8. Τομέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων

8.1. ActionAid Ελλάς 79-86

Engaging unemployed low-skilled adults over 45 years old in training opportunities through collaboration schemes among CSOs, employers, and training providers (2019-1-EL01-KA204-062606)

Mε στόχο την ευρύτερη διάδοση αποτελεσμάτων, η παρούσα έκδοση συγκεντρώνει μια σειρά από σχέδια Στρατηγικών Συμπράξεων με σκοπό την καινοτομία σε όλους τους τομείς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ (2014-2020) και ολοκληρώθηκαν κατά το 2021. Τα σχέδια έλαβαν υψηλή βαθμολογία και έχουν να παρουσιάσουν σύγχρονο εκπαιδευτικό υλικό και δράσεις που ελπίζουμε να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης και να χρησιμοποιηθούν και από άλλους φορείς.

Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περίοδο 2021-2027, οι Στρατηγικές Συμπράξεις έχουν μετονομαστεί σε «Συμπράξεις για Συνεργασία». Οι Συμπράξεις για Συνεργασία αφορούν στην ανάπτυξη και ενίσχυση διακρατικών συνεργασιών μεταξύ φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης ή σε άλλον κοινωνικοοικονομικό τομέα με στόχο την απόκτηση εμπειρίας στη διεθνή συνεργασία, την ενίσχυση των ικανοτήτων τους και την επίτευξη υψηλής ποιότητας καινοτόμων αποτελεσμάτων. Ανάλογα με τους στόχους του σχεδίου, τους συμμετέχοντες οργανισμούς ή τον αναμενόμενο αντίκτυπο, οι Συμπράξεις για Συνεργασία μπορούν να είναι δύο τύπων:

ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασικός στόχος των Συμπράξεων Συνεργασίας (Cooperation Partnerships) είναι να διθεί η δυνατότητα στους οργανισμούς να βελτιώσουν την ποιότητα και τη συνάφεια των δραστηριοτήτων τους με τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης ομάδας-στόχου, να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τη δικτύωση με τους εταίρους τους, να βελτιώσουν την ικανότητά τους να λειτουργούν από κοινού σε διακρατικό επίπεδο, ενισχύοντας τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων τους, την ανταλλαγή ή την ανάπτυξη νέων πρακτικών και μεθόδων και την ανταλλαγή και αντιπαράθεση ιδεών.

Οι Συμπράξεις Συνεργασίας αποσκοπούν στην υποστήριξη της ανάπτυξης, μεταφοράς και /ή εφαρμογής καινοτόμων πρακτικών και την υλοποίηση κοινών πρωτοβουλιών ενισχύοντας τη συνεργασία, τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων και την ανταλλαγή εμπειριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα παραγόμενα αποτελέσματα θα πρέπει να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή και να μετεξελιχθούν και να έχουν μία ισχυρή διατομεακή διάσταση, εφόσον αυτό είναι εφικτό. Τα εγκεκριμένα σχέδια καλούνται επίσης να πραγματοποιήσουν ενέργειες διάδοσης και διάχυσης των δραστηριοτήτων τους σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο.

Οι Συμπράξεις Συνεργασίας (Cooperation Partnerships) βασίζονται στις προτεραιότητες και το πλαίσιο πολιτικής κάθε τομέα του προγράμματος Erasmus+, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο, ενώ παράλληλα αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν κίνητρα για διατομεακή και οριζόντια συνεργασία σε θεματικούς τομείς. Οι συμπράξεις συνεργασίας χρηματοδοτούν σχέδια σε όλους τους τομείς της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

Οι Συμπράξεις Μικρής Κλίμακας έχουν σχεδιαστεί για να διευρύνουν την πρόσβαση στο πρόγραμμα σε μικρούς και νεοεισερχόμενους οργανισμούς και άτομα, η προσέγγιση των οποίων είναι δύσκολη στους τομείς της Σχολικής εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Επαγγελματικής εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Με χαμηλότερη κοινοτική επιχορήγηση, μικρότερη διάρκεια και απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις συγκριτικά με τις Συμπράξεις Συνεργασίας, η δράση αυτή αποσκοπεί να προσελκύσει οργανώσεις βάσης, καθώς και λιγότερο έμπειρους και νεοεισερχόμενους φορείς στο Πρόγραμμα, ώστε να μειωθούν οι φραγμοί εισόδου στο Πρόγραμμα για οργανισμούς με μικρότερη οργανωτική ικανότητα. Αυτή η δράση υποστηρίζει, επίσης, ευέλικτα σχήματα-συνδυάζοντας δραστηριότητες με διακρατικό και εθνικό χαρακτήρα, οι οποίες διαθέτουν ωστόσο ευρωπαϊκή διάσταση-παρέχοντας στους οργανισμούς περισσότερα μέσα για να προσεγγίσουν άτομα με λιγότερες ευκαιρίες. Οι Συμπράξεις Μικρής Κλίμακας μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην δημιουργία και ανάπτυξη διακρατικών δικτύων και την ενίσχυση συνεργειών ανάμεσα σε τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς πολιτικές. Οι Συμπράξεις Μικρής Κλίμακας δεν είναι διαθέσιμες στον τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Introduction

1

With the aim of disseminating results, this publication brings together a series of Strategic Partnership projects aimed at innovation in all areas of Education and Training implemented under the Erasmus + Program 2014-2020, selected as good practice examples, finalised in 2021. We hope that these examples will serve as a source of inspiration.

In the new Programme period 2021-2027 Strategic Partnerships are now called «Partnerships for Cooperation». Partnerships for Cooperation aim at the development and strengthening of transnational collaborations between organisations active in the fields of education, training or other socio-economic fields with the aim of exchanging experience in international cooperation, strengthening their capabilities and achieving high quality innovative results. Depending on the objectives of the project, the participant organizations and the expected impact, Partnerships for Cooperation may be of two types:

COOPERATION PARTNERSHIPS

The main goal of Cooperation Partnerships is to enable organizations to improve the quality and relevance of their activities to the needs of a specific target group, to develop and strengthen networking with their partners, to improve their ability to work together at transnational level, enhancing the internationalization of their activities.

Cooperation Partnerships should be relevant to the horizontal and sectoral priorities of the Erasmus+ Programme, both at European and national level, while aiming to create incentives for cross-sectoral and horizontal cooperation in thematic areas. Cooperation partnerships are available to all sectors of Education and Training.

They aim to support the development, transfer and / or implementation of innovative practices and the implementation of joint initiatives by enhancing cooperation, peer learning and the exchange of experiences at European level. The results produced should be able to be reused or even upscaled and should have a strong cross-sectoral dimension, if possible. Approved projects are also expected to carry out dissemination activities at local, regional, national and transnational level.

SMALL-SCALE PARTNERSHIPS

Small-Scale Partnerships are designed to open access to the Programme for small organizations with little or no experience and individuals with fewer opportunities in the School education, Adult education and Vocational education and Training sectors. With a lower grant, shorter duration and simpler administrative requirements compared to Cooperation Partnerships, this action aims to attract grassroots, less experienced and new comers to the Programme.

This action also supports flexible schemes - combining transnational and national activities which, however, should have a European dimension - providing organizations with additional means to reach people with fewer opportunities. Small-Scale Partnerships can also contribute to the creation and development of transnational networks and enhance synergies between local, regional, national and international policies. Small-scale partnerships are not available in the Higher Education Sector.

Τομέας Σχολικής Εκπαίδευσης
Προτεραιότητα: Ευρωπαϊκή ταυτότητα/ Ιδιότητα του Ευρωπαίου Πολίτη
European Identity/ European Citizenship

Γυμνάσιο Κριεζών

Κωδικός	Code
2018-1-SK01-KA229-046356	2018-1-SK01-KA229-046356
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
Γυμνάσιο Κριεζών	Krieza Middle School
Τίτλος σχεδίου	Project title
HERE Discover International Treasure And Survive	HERE Discover International Treasure And Survive
Χώρες	Countries
Σλοβακία, Γερμανία, Ισπανία, Ελλάδα, Τσεχία, Κροατία	Slovakia, Germany, Greece, Czechia, Spain, Croatia
Εταίροι / Partners	

Gymnázium Andreja Vrábla Levice, IGS Schaumburg, Ntra. Sra. del Rosario-, Osnovna škola Sunja, Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín

2

1

Γυμνάσιο Κριεζών

2

1

Hσυμμετοχή του Γυμνασίου Κριεζών στο σχέδιο Hereditas ήταν ένα φιλόδοξο έργο, καθώς ήταν η πρώτη φορά που το σχολείο μας συμμετείχε στο πρόγραμμα Erasmus+ και η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών μας δεν είχε ταξιδέψει ξανά στο εξωτερικό. Οι δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο προετοίμασαν κατάλληλα τους μαθητές μας να εκπροσωπήσουν το σχολείο τους στις κινητικότητες. Η εγγραφή τους στην πλατφόρμα e-twinning τους βοήθησε να παρουσιάσουν τον εαυτό τους και να γνωρίσουν τους εταίρους, να εξασκηθούν στην χρήση της αγγλικής γλώσσας και να αναπτύξουν την πολυγλωσσία με βασικό λεξιλόγιο στις γλώσσες των συμμετεχόντων χωρών.

Οι μαθητές ανέπτυξαν προφορικές και γραπτές δεξιότητες λόγω της τακτικής αλληλογραφίας με τους μαθητές από την Ευρώπη μέσω των κοινωνικών δικτύων.

Στην αρχή, ήταν σημαντικό οι μαθητές μας να εμβαθύνουν στον όρο πολιτιστική κληρονομιά, που ήταν και το θέμα του έργου μας. Έκαναν παρουσίαση / κουίζ για την εθνική κληρονομιά μας και παρακολούθησαν διαδικτυακή εκδήλωση με το γραφείο «Δημιουργική Ευρώπη» του Υπουργείου Πολιτισμού. Επισκέφτηκαν την κοντινή λίμνη του Δύστου και με την καθοδήγηση εξειδικευμένου βιολόγου συνειδητοποίησαν την αξία της φυσικής κληρονομιάς. Εκδηλώσεις και δραστηριότητες που διοργανώθηκαν για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών και τις Ημέρες Erasmus ενίσχυσαν την πίστη των μαθητών μας στα ευρωπαϊκά ιδανικά. Με διερευνητικά εργαλεία ανακάλυψαν τις δεξιότητές τους σε μπτρική και ξένες γλώσσες, μετέφρασαν παραδοσιακό τραγούδι σε ευρωπαϊκές γλώσσες, ετοίμασαν κουίζ για τις γλώσσες της Ευρώπης, έκαναν βίντεο καλωσορίσματος στο σχολείο σε διάφορες γλώσσες, έπαιξαν παιχνίδια και γνώρισαν διακεκριμένους επαγγελματίες από τον χώρο των επιστημών και των τεχνών, που ήταν και εκείνοι υπότροφοι Erasmus και μοιράστηκαν μαζί τους τις σκέψεις τους για το πρόγραμμα.

Η ενδεχόμενη συμμετοχή τους στις κινητικότητες τους έδωσε το κίνητρο να προετοιμάσουν υλικό για τις θεματικές ενότητες του έργου. Μαγείρεψαν και κατέγραψαν παραδοσιακές συνταγές της ελληνικής κουζίνας και επισκέφθηκαν κοντινό εργαστήριο ζυμαρικών. Μελέτησαν και ντύθηκαν με τοπικές και εθνικές παραδοσιακές φορεσιές αλλά και χόρεψαν παραδοσιακά τραγούδια. Έμαθαν πώς να κάνουν παραδοσιακό σαπούνι, παρακολούθησαν εργαστήριο πυρογραφίας και έφτιαξαν ημερολόγια από ξύλο με το λογότυπο του σχεδίου μας. Συμμετείχαν, επίσης, σε εργαστήριο κεραμικής στη Χαλκίδα και έφτιαξαν κυκλαδικά ειδώλια.

Στον τομέα της αρχιτεκτονικής οι μαθητές μας ερεύνησαν αρχαία και σύγχρονα αρχιτεκτονικά μνημεία της Ελλάδας, με έμφαση στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομίας της UNESCO. Πραγματοποίησαν παρουσιάσεις, έφτιαξαν βίντεο και ταξίδεψαν σε κοντινά κάστρα (Καράμπαμπα στη Χαλκίδα και Καστέλο Ρόσο στην Κάρυστο της Εύβοιας). Παρουσίασαν τοπικά και εθνικά έθιμα, μετέφρασαν στα αγγλικά και τραγούδησαν χριστουγεννιάτικα κάλαντα, έφτιαξαν πρωτότυπες χριστουγεννιάτικες κάρτες, κατέγραψαν τα έθιμα του καρναβαλιού και τα έθιμα του Πάσχα και έφτιαξαν πασχαλινό στεφάνι.

Οι ιστορίες και οι μύθοι ήταν επίσης αντικείμενο της έρευνας μας και οι μαθητές μας εικονογράφησαν και μετέφρασαν τον θρύλο του Γερυριού της Άρτας, μεταξύ άλλων, που συμπεριέλαβαν στο βιβλίο Hereditas.

Κατά τη διάρκεια της κινητικότητας στην Ελλάδα, η εκδήλωση φιλοξενίας μας περιλάμβανε παρουσίαση της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων, την αφή της ολυμπιακής φλόγας και την παρέλαση των σημαιών, στην οποία συμμετείχαν όλες οι ομάδες εταίρων.

Η γνώση και η εμπειρία που αποκτήθηκαν μεταδόθηκαν στους εκπαιδευτικούς του σχολείου μας (μέθοδος CLIL, διδακτικό υλικό και τεχνικές μεθοδολογίας) καθώς και στους γονείς μέσω συναντήσεων για την πορεία εφαρμογής του σχεδίου. Επίσης, η ανταπόκριση κατά την εκδήλωση φιλοξενίας

στην Ελλάδα με τη συμμετοχή τοπικής χορωδίας, χορευτικού συγκροτήματος και διακεκριμένων ανθρώπων από την κοινότητά μας σε συνδυασμό με τη θερμή φιλοξενία εντυπωσίασαν τους επισκέπτες μας.

Εξαιτίας της COVID-19, η τελευταία μας κινητικότητα αντικαταστάθηκε με εικονική, με μεγάλη συμμετοχή και επιτυχία. Οι συμμετέχοντες έμαθαν για το σχολείο και τον πολιτισμό της Σλοβακίας, εμπλούτισαν τα κουτιά hereditas με επιπλέον υλικό (μουσική Ρεμπέτικο και Καραγκιόζης), έπαιξαν παιχνίδια, συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια και επικοινώνησαν με τους ευρωπαίους εταίρους, με την προσδοκία ότι θα συνεργαστούν ξανά στο μέλλον.

Ένας από τους κύριους στόχους ήταν η διάχυση των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων του έργου μας. Δελτία τύπου δημοσιεύθηκαν σε τοπικά και εθνικά μέσα, ειδικοί και εκπαιδευτές εργαστηρίων προσκλήθηκαν και πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακές εκδηλώσεις σε συνεργασία με φορείς και επιστήμονες.

Στο [ιστολόγιο του Γυμνασίου Κριεζών](#) μπορείτε να βρείτε λεπτομερή περιγραφή των εκδηλώσεων με φωτογραφίες και βίντεο.

2
o 1

Krieza Middle School

The participation of Krieza Middle School in the Hereditas project has been quite ambitious, considering that it has been the first time that our school participated in the Erasmus+ programme and that the vast majority of our students had not traveled abroad before. The activities that students got engaged in locally prepared them adequately to represent their school during the mobilities. Their enrolment on the e-twinning platform helped them present themselves as well as meet their partners, practice the use of the English language and develop multilingualism by learning basic vocabulary in the languages of the participant countries. Students acquired further oral and writing skills due to regular correspondence with their peers from Europe via social media.

In the very beginning, our students needed to delve into the term “cultural heritage”, which was our project theme. They made a presentation/quiz about our national heritage and attended an online event with the “Creative Europe Office” of the Greek Ministry of Culture. Students visited the nearby lake of Dystos and under the guidance of a biologist, an expert realized the value of natural heritage. Events and activities organized for the European Day of Languages and Erasmus Days reinforced our students’ beliefs in European ideals. Through research tools, they investigated their skills in their mother tongue and foreign languages, translated a traditional song in European languages, prepared a quiz about the languages of Europe, made “welcome to our school video” in various languages, played games, and met renowned professionals from the Academic and Arts fields, who have been Erasmus scholars themselves, and shared with them their reflections on the program.

Their potential participation in the mobilities gave them the incentive to prepare material on the thematic sections of the project. They cooked and recorded typical recipes of Greek cuisine and visited a nearby pasta laboratory. They not only studied and got dressed in local and national traditional costumes but also danced to typical traditional songs. They learned how to make traditional soap, attended a pyrography workshop, and made wooden diaries with our program logo. They also participated in a pottery workshop in Chalkis and made Cycladic figurines.

In the field of architecture, our students explored ancient and modern architectural monuments of Greece, with an emphasis on the UNESCO World Heritage Sites. They made presentations, produced videos, and traveled to nearby castles (Karababa Castle in Chalkis and Castello Rosso in Karystos, Evia). They presented local and national customs, translated in English and sang Christmas carols, made original Christmas cards, wrote about Carnival and Easter customs, and made an Easter wreath.

Tales and legends were also the subjects of our research and our students illustrated and translated the legend of “the Bridge of Arta”, among others, which was incorporated in the Hereditas Book.

During the mobility in Greece, our hosting event included the presentation of the Inauguration of the Olympic Games, the Lighting of the Olympic Torch, and the Flags Parade in which all the partner teams were involved.

Knowledge and experience gained were transmitted to our teachers (CLIL method, teaching material, and methodology techniques) as well as the parents through meetings about the project implementation progress. Also, their response during the hosting event in Greece with the participation of local choir, dancing group, and distinguished people from our community combined with the warm-hearted hospitality impressed our visitors.

Due to COVID-19, our last mobility was replaced with a virtual one with great participation and success. The participants learned about the Slovak school and culture, enriched the “hereditas boxes” with extra material (Rebetiko music and Karagkiozis), played games, filled in questionnaires,

and above all, communicate with their European peers with the expectation that they will cooperate again in the future.

One of the primary aims was the dissemination of our activities and project outcomes. Newsletters were published in the local and national press, experts and workshop instructors were invited and online events took place in cooperation with institutions and scientists.

You can also visit our [school's blog](#) where you will find detailed descriptions of the events with photographs and videos.

2
o 1

Μουσικό Σχολείο Τρίπολης

2
ο 2

Κωδικός	Code
2018-1-FR01-KA229-047813	2018-1-FR01-KA229-047813
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
Μουσικό Σχολείο Τρίπολης	Music School of Tripolis
Τίτλος σχεδίου	Project title
'I'dentity- 'We'dentity: Living together in the 21 st century Europe	'I'dentity- 'We'dentity: Living together in the 21 st century Europe
Χώρες	Countries
Γαλλία, Ισπανία, Φινλανδία, Ελλάδα, Τσεχία, Πολωνία	France, Spain, Finland, Greece, Czechia, Poland
Εταίροι / Partners	
IES VIRGEN DE LA CABEZA, Střední průmyslová škola Brno, Purkyňova, příspěvková organizace, Lycée Camille-Sée, X Liceum Ogólnokształcące im. Gdynskich Nauczycieli Bohaterów II Wojny Światowej	

Μουσικό Σχολείο Τρίπολης

2
ο 2

Hμετανάστευση είναι ένας όρος παλιός για την Ευρώπη. Εισάγει πολιτισμικές διαφορές και εξηγεί την περίπλοκη επικράτεια και την πολιτισμική ποικιλομορφία της. Αφορμή για τη δημιουργία του σχεδίου ήταν τα μαζικά και αυξημένα μεταναστευτικά ρεύματα και η προσφυγική κρίση του 2015. Τα σχολεία υποδέχτηκαν έναν αυξημένο αριθμό μεταναστών, που έφεραν μαζί τους ποικιλομορφία σε σχολική κοινότητα και τάξεις, και βρίσκονται σε εγρήγορση για νέα ρεύματα προσφύγων. Στόχος ήταν να επιτευχθεί μια πιο αποτελεσματική ενσωμάτωση των παιδιών, καθώς το σχολείο αποτελεί έναν από τους κύριους φορείς κοινωνικής αποδοχής και διαπολιτισμικής κατανόησης.

Οι σημερινοί νέοι αναζητούν την ταυτότητά τους και αναφωτούνται για τη φύση της, ατομική, συλλογική ή και τα δύο. Είναι, όμως, αρκετά δυνατή η Ευρώπη ώστε να βοηθήσει τη νεολαία να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του 21ου αιώνα; Ο κόσμος μας είναι ένας κόσμος σε κίνηση με αυξημένα μεταναστευτικά ρεύματα που οφείλονται σε διάφορους λόγους. Η κατάσταση που δημιουργείται καθιστά αναγκαία την καλλιέργεια δεξιοτήτων όπως η προσαρμοστικότητα, η ανεκτικότητα και η πνευματική ευρύτητα. Η Ευρώπη στις ημέρες μας αντιμετωπίζει προκλήσεις από την άνοδο των εθνικιστικών κινημάτων και της ξενοφοβίας, τον αυξημένο κοινοτισμό, τον ατομικισμό και τον εγωισμό σε συνδυασμό με την απουσία διαπολιτισμικής κατανόησης.

Κοινό χαρακτηριστικό των σχολείων, από Γαλλία, Ελλάδα, Ισπανία, Τσεχία και Φινλανδία, που πήραν μέρος στο σχέδιο ήταν η ποικιλομορφία, γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική. Ταυτόχρονα, γνώριζαν για τη μετανάστευση από την εθνική ιστορία τους. Τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα και η προσφυγική κρίση είχαν διαφορετικές επιπτώσεις και δημιούργησαν διαφορετικούς τρόπους διαχείρισής τους σε κάθε χώρα. Αυτή η ποικιλία βοήθησε τους συμμετέχοντες να αντιληφθούν την κατάσταση και να αποκτήσουν μια καλύτερη εικόνα για μια παγκόσμια προοπτική πέρα από εθνικά σύνορα.

Το σχέδιο είχε στόχο να αντιμετωπίσει μια επίκαιρη πρόκληση, να σπάσει τα στερεότυπα και να διευρύνει το πνεύμα των συμμετεχόντων για τα σημερινά παγκόσμια ζητήματα που συνδέονται με τη μετανάστευση.

Το σχέδιο διερεύνησε τις έννοιες της ταυτότητας και της ευρωπαϊκής ταυτότητας, και τον τρόπο που οι νέοι αντιμετωπίζουν την Ευρώπη. Προσπάθησε να απαντήσει σε ζητήματα όπως πώς μπορούμε να οικοδομήσουμε την ευρωπαϊκή ταυτότητα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, εάν είναι η ευρωπαϊκή ταυτότητα σημαντική για τους νέους, και κατά πόσο θεωρούν οι νέοι την Ευρώπη ένωση καρτών, εθνών ή λαών.

Ανάμεσα στους στόχους του σχεδίου ήταν:

- Κατάρριψη στερεότυπων και αντίληψη των παγκόσμιων προκλήσεων που συνδέονται με τη μετανάστευση.
- Εμβάθυνση στην έννοια μετανάστευση και προώθηση αξιών όπως κατανόηση, συνεργασία και ανεκτικότητα.
- Ανάδειξη της σημασίας της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης.
- Ευαισθητοποίηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας και της κοινωνικής ευθύνης, με την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Προώθηση κοινωνικής ένταξης, ιδίως με τη διαπολιτισμική κατανόηση εντός και εκτός σχολείων.

2
ο 2

- Δημιουργία σχολικής ατμόσφαιρας χωρίς αποκλεισμούς ώστε κανέis να μην αισθάνεται περιθωριοποιημένος ή εξοστρακισμένος.
- Καταπολέμηση της σχολικής εγκατάλειψης.
- Προβολή του σχολείου ως χώρου ένταξης και όχι μόνο ακαδημαϊκής διδασκαλίας.

Σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του σχεδίου είχαν η MKO Terre des Hommes, η Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Στρασβούργου και το ευρωπαϊκό δίκτυο σπουδαστών, καθώς πρόσφεραν την τεχνογνωσία και συνόδευσαν σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου τους συμμετέχοντες, 105 μαθητές και 20 καθηγητές.

Τα τρία αποτελέσματα του σχεδίου παρουσιάστηκαν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο και μοιράστηκαν σε εκπροσώπους του ΟΗΕ:

- Καμπάνια βίντεο για την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης
- Χάρτης «Μετανάστες του 21^{ου} αιώνα στην Ευρώπη»
- Ευρωπαϊκό πακέτο εργαλείων για τους μετανάστες του 21^{ου} αιώνα

Δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια των συναντήσεων και σε συνεργασία με το e-twinning. Έτσι οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να έχουν την καλύτερη δυνατή εικόνα της τρέχουσας μεταναστευτικής κατάστασης και ήρθαν αντιμέτωποι με διαφορετικές καταστάσεις και διαφορετικούς τρόπους για την αντιμετώπισή τους.

Στόχος του σχεδίου ήταν να ανοίξει τον δρόμο για τη συμμετοχή των σχολείων στα κοινωνικά ζητήματα και να τονίσει τον ρόλο που αυτό διαδραματίζει ως φορέας κοινωνικής ένταξης. Επιδίωξη ήταν να ενσωματωθούν μη ακαδημαϊκά ζητήματα στις σχολικές ανησυχίες και να ενισχυθεί η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Τέλος, η διεύρυνση του πεδίου του σχολείου και η πνευματική καλλιέργεια ήταν στον πυρήνα του σχεδίου μέσα από την προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στις σχολικές κοινότητες.

Music School of Tripolis

Migration is an old process introducing cultural differences which is not new for Europe and partly explains its complex territory and cultural diversity that the refugee crisis of 2015 has reinforced through its massive waves of immigration. Consequently, there is an increasing number of migrants in our schools, bringing a huger diversity in school communities and classes. Presently, we need to anticipate coming waves of economic migrants and refugees. These observations created the will of this partnership to work together for a more efficient social inclusion in our schools, as school is one of the main actors of the social link and intercultural understanding among people.

This led us to observe that the young people of today are in search of an identity, wondering if this identity should be individual, collective, or both. Is the European feeling strong enough for our youth to face the challenges the 21st century has in store? We are living in a world in motion with growing flows of migrants induced by several reasons which makes it a necessity to learn adaptability, tolerance, and open-mindedness. Europe, today, sees its construction endangered and weakened as we can witness the rise of nationalist and xenophobic movements in an increasing number of European countries at levels that have not been reached since the 1930s, we see a growing communitarian, individualism, and selfishness together with a lack of intercultural understanding.

Our schools from France, Spain, Finland, Greece, the Czech Republic, and Poland presented a diversity of geographical, economic, and social situations but had one common feature: a strong history of immigration in their countries. The present time waves of migration and the refugee crisis have had different impacts and produced different ways of dealing with the arrival of migrants in our countries. This variety of repercussions and situations helped the participants enlarge their perception of the context and brighten their views, for them to have a global perspective beyond national borders. This partnership aimed at facing an actual challenge: breaking stereotypes and enlarging the participants' visions on the present world issues linked to migration.

This project explored the idea of identity and European identity and the vision of young people in Europe, wondering how to build up a European identity in a changing world: Is European identity important for young people? Do young people consider Europe as a union of states, of nations or people?

We aimed at enlarging and deepening the notion of migration and promoting the values of understanding, collaboration, and tolerance. We targeted to raise awareness of the richness of cultural diversity and to promote intercultural understanding, to make participants aware of human rights. Strengthening European citizenship and social responsibility were at the core of the project by developing social entrepreneurship among young people and encouraging the feeling of social responsibility. One of our main goals was to reinforce social inclusion, notably through intercultural understanding inside and outside schools: we aimed at creating a more inclusive school atmosphere, hence allowing migrant populations or people from different horizons not to feel marginalized or ostracized in schools. By enhancing intercultural understanding at school, we aimed at fighting school dropout and at placing school as a space of inclusion, not only of academic teaching. To help us fulfill our objectives, we were assisted by the NGO «Terre des Hommes», the Directorate-General for Communication of the European Parliament of Strasbourg, and by the European student network who brought their expertise and accompanied the participants (105 students and 20 teachers) along the 2 years of collaboration.

2
ο 2

2

ο 2

As a result, we aimed at producing 3 different outcomes which were built all along the 2 years and which were presented at the European Parliament of Strasbourg and shared to UNO representatives in the shape of a video campaign to promote intercultural understanding, a «Migrant of the 21st century in Europe» Charter, a European tool package for 21st-century migrants in Europe.

The productions were elaborated through eTwinning constant collaboration and made concrete during the meetings in the 6 countries. It enabled to have the largest picture possible of the present migration situation in Europe and the participants confronted with different situations and different ways of dealing with them.

This partnership aimed at paving the way to an opening of schools to societal issues and to stress the part played by the school as an actor of social inclusion. We integrated non-academic issues into school concerns and enhanced the development of European citizenship built up via school projects. Pushing the walls of schools and minds was at the core of the project by promoting social entrepreneurship in the school's communities.

1° Γυμνάσιο Ηρακλείου

Κωδικός	Code
2018-1-FR01-KA229-048021	2018-1-FR01-KA229-048021
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
1° Γυμνάσιο Ηρακλείου	1 st Gymnasium of Heraklion
Τίτλος σχεδίου	Project title
Past is art	Past is art
Χώρες	Countries
Γαλλία, Ελλάδα	France, Greece
Εταίροι / Partners	
Collège Albert Camus	

2

ο 3

1^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου

2
3

Στόχος του σχεδίου ήταν να ενημερώσουμε τους μαθητές για το γεγονός ότι η τέχνη (μέσω των διαφορετικών της μορφών) ζει μέσα στους αιώνες και ότι αναπτύσσεται από μια κοινή και ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά. Χάρη σε αυτό το σχέδιο, περίπου είκοσι Γάλλοι μαθητές που ζουν σε ένα χωριό, κοντά σε μια μικρή πόλη, συνεργάστηκαν με περίπου είκοσι μαθητές από την Κρήτη, των οποίων η χώρα γέννησε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Μέσω αυτής της συνεργασίας οι Γάλλοι μαθητές μπόρεσαν να ανακαλύψουν μια νέα κουλτούρα και την επιρροή της στην ευρωπαϊκή τέχνη ενώ συγχρόνως οι μαθητές από την Κρήτη συνειδητοποίησαν το μέγεθος της επιρροής αυτής.

Όλες οι εργασίες και οι επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτού του σχεδίου επέτρεψαν σε μαθητές και από τις δύο χώρες να ανακαλύψουν νέους τρόπους εργασίας και μάθησης, ιδίως μέσω των συνεργατικών τους εργασιών. Η γλώσσα επικοινωνίας των μαθητών ήταν τα αγγλικά. Οι μαθητές έμαθαν πώς να συνεργάζονται, πώς να οργανώνουν την εργασία τους, πώς να χρησιμοποιούν καλύτερα τα ψηφιακά εργαλεία. Ελπίζουμε οι μαθητές μας να ανέπτυξαν τη δημιουργικότητά τους και να έμαθαν περισσότερα για την Τέχνη.

Αξιολογήσαμε αν πετύχαμε τους στόχους μας μέσω ερωτηματολογίων που απευθύνονταν σε μαθητές που συμμετείχαν στο έργο και σε μαθητές εκτός έργου. Αυτά τα ερωτηματολόγια απαντήθηκαν σε διάφορα στάδια του έργου για να αξιολογηθεί πώς το σχέδιο βοήθησε στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής γνώσης των μαθητών και πώς έκανε περισσότερους μαθητές να ενδιαφερθούν για το σχέδιο. Παρακολουθήσαμε πώς οι μαθητές κατάφεραν να οργανώσουν καλύτερα την ομαδική εργασία, και πώς επικοινωνούσαν με τους μαθητές σε μια ξένη γλώσσα και πώς χρησιμοποίησαν καλύτερα ψηφιακά εργαλεία καθόλη τη διάρκεια του σχεδίου.

Δείτε την [ιστοσελίδα του περιοδικού μας](#) και την [ιστοσελίδα του σχολείου μας](#).

2
3

1st Gymnasium of Heraklion

The goal of our project is to make students aware of the fact that art (through its different forms) lives through ages and that it develops from a common and European cultural heritage. Thanks to this project, about twenty French students living in a village, near a small town, collaborated with about twenty Cretan students, whose country gave birth to European culture, and together they were able to discover a new culture and its influence over European art through this collaboration while Cretan students became aware of this influence.

All the work and visits achieved during this project allowed students from both countries to discover new ways of working and learning, in particular through their collaborative works. The students communicated in English. Students learned how to work together, how to organize their work, how to better use digital tools. We hope our students have developed their creativity and learned more about art.

The evaluation was implemented through questionnaires aimed at students participating in the project and students that hadn't participated, those questionnaires were answered at different steps of the project to evaluate how the project helped develop students' intercultural knowledge and the way it has made more students interested in the project. We have also evaluated how students managed to better organize teamwork, communicate with students in a foreign language, and made better use of digital tools throughout the project.

See our [web magazine](#) and our [webpage](#).

2
ο
4

2° Δημοτικό Σχολείο Παραλίας

Κωδικός	Code
2018-1-HR01-KA229-047451	2018-1-HR01-KA229-047451
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
2° Δημοτικό Σχολείο Παραλίας Πάτρας	2 nd Dimotiko Sxoleio Paralias, Patras
Τίτλος σχεδίου	Project title
Bits and Pieces of Culture	Bits and Pieces of Culture
Χώρες	Countries
Κροατία, Πολωνία, Κύπρος, Ισπανία, Ελλάδα, Ιταλία	Croatia, Poland, Cyprus, Spain, Greece, Italy
Εταίροι / Partners	

I. OSNOVNA ŠKOLA BJELOVAR, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Władysława Bro-niewskiego w Zambrowie, Δημοτικό Σχολείο Χλόρακα Αγίου Νικολάου, COLEGIO DE EDUCACIÓN INFANTIL Y PRIMARIA "VIRGEN DE CONSOLACIÓN", Instituto Compre-sivo "ARISTIDE GABELLI"

2° Δημοτικό Σχολείο Παραλίας

Η ιδέα για το σχέδιο “Bits and Pieces of Culture” προήλθε από την ανάγκη να:

- Διδαχθούν τα παιδιά τον πολιτισμό και τη σημασία του.
- Σηματοδοτηθεί η χρονιά της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στο σχέδιο πήραν μέρος μαθητές ηλικίας 10-14 ετών έξι δημοτικών σχολείων από Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρο και Πολωνία.

Στόχος του σχεδίου ήταν οι μαθητές να:

- Γνωρίσουν την κουλτούρα τους και αυτήν των χωρών που συμμετείχαν στο σχέδιο.
- Αναπτύξουν ψηφιακές και γλωσσικές ικανότητες.
- Κατακτήσουν εγκάρσιες δεξιότητες σημαντικές στη σημερινή κοινωνία.

Το σχέδιο προώθησε ευκαιρίες και δημιούργησε προϋποθέσεις ώστε πιο αδύναμοι μαθητές να εμπλακούν και να ενισχυθεί η απόλαυση της μάθησης. Επίσης, δημιούργησε το πλαίσιο ώστε οι πιο καλοί μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους.

Οι μαθητές έμαθαν χορούς, ξένες γλώσσες και γεωγραφία, άκουσαν μουσική και διάβασαν λογοτεχνία, ζωγράφοσαν και έβγαλαν φωτογραφίες, δοκίμασαν φαγητά και επισκέφτηκαν φεστιβάλ και μουσεία.

Σε όλες τις δράσεις υπήρχε σύνδεσην του παλιού και του νέου, της παράδοσης και των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Έτσι, οι μαθητές δημιούργησαν περιεχόμενο με την αξιοποίηση των πληροφοριών για το παλιό και το τοποθέτησαν στο νέο με τα διάφορα εργαλεία του παγκόσμιου ιστού και των ΤΠΕ.

Το σχέδιο βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να:

- Γνωρίσουν νέες μεθόδους διδασκαλίας.
- Βελτιώσουν γλωσσικές ικανότητες και τη γνώση και την κατανόση τους για τα εργαλεία ΤΠΕ.
- Αποκτήσουν εμπιστοσύνη στη χρήση σύγχρονων μέσων και μεθόδων στη διδασκαλία, τη μάθηση και την αξιολόγηση.

Όλα τα τελικά προϊόντα είναι διαθέσιμα στο TwinSpace, το blog : <https://blogs.sch.gr/2gym-par/> και τον διαδικτυακό τόπο του σχεδίου: <https://2gym-par.edupage.org> . Ανάμεσα στα αποτελέσματα ήταν η αυξημένη πολιτιστική συνείδηση, η αυξημένη ποιότητα διδασκαλίας στην καθημερινή τάξη, η βελτίωση των κινήτρων, οι ψηφιακές και γλωσσικές δεξιότητες και ικανότητες.

2
ο
4

2
o
4

2nd Dimotiko Sxoleio Paralias, Patras

The idea of the project “Bits and Pieces of Culture” came from the need to:

- Teach children culture and its importance.
- Mark the year of the European cultural heritage.

The project involved students aged from 10 to 14, from 6 primary schools from Croatia, Poland, Greece, Cyprus, Italy, and Spain.

The project aimed for students to:

- Learn more about their own as well as other partners' cultures.
- Develop digital and language competencies.
- Develop the transversal skills that are very important in today's society.

The project promoted opportunities and created the conditions for the weaker students to be involved in an international project stimulating their enjoyment in learning. It also offered the frame for the most successful students to develop their skills, too.

The pupils learned about dances, music, literature and language, food, festivals, geography, paintings, photography, and monuments. There was a link between the old and the new, the tradition and the ICT. They made new content by using the information about the old and putting it into the new by using different web tools and ICT.

The project helped the teachers to:

- Experience new teaching methods.
- Improve their language competencies and also their knowledge and understanding of ICT tools.
- Gain more confidence in using modern means and methods in teaching, learning, and assessment.

All final products are available to everyone on the project TwinSpace, blog : <https://blogs.sch.gr/2gym-par/>, and website: <https://2gym-paral.edupage.org>. The expected results were increased cultural awareness, increased quality of teaching in everyday class, improved motivation, digital and language skills, and competencies.

2
o
5

37^ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Κωδικός	Code
2018-1-PT01-KA229-047259	2018-1-PT01-KA229-047259
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
37 ^ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης	37 th Primary school of Thessaloniki
Τίτλος σχεδίου	Project title
Mult'culture - Promote Education for Cultural Heritage	Mult'culture - Promote Education for Cultural Heritage
Χώρες	Countries
Πορτογαλία, Πολωνία, Ελλάδα, Ρουμανία, Ιταλία	Portugal, Poland, Greece, Romania, Italy
Εταίροι / Partners	

EB1/PE de Câmara de Lobos, ZPO, Szkoła Podstawowa im. S. Zeromskiego w Strawczynie, Scoala Gimnaziala "Pia Bratianu", Instituto Comprensivo Statale di Ponzano Veneto

2
5

37° Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

Το σχέδιο "Mult'culture - Promote Education for Cultural Heritage" ήταν το πρώτο σχέδιο με αυτή τη θεματική για το 37ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης. Καθώς η Ελλάδα αποτελεί πολυπολιτισμική κοινωνία, η εμπλοκή σε σχέδια που κτίζουν γέφυρες μεταξύ χωρών με διαφορετικούς πολιτισμούς ήταν κύριος στόχος και ισχυρό κίνητρο για συμμετοχή στο συγκεκριμένο σχέδιο, προκειμένου να βελτιωθούν οι δεξιότητες δασκάλων και μαθητών και να οικοδομηθούν αξίες όπως ανεκτικότητα και αποδοχή του διαφορετικού.

Υλοποίηση του σχεδίου

Το 37° Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης πραγματοποίησε με επιτυχία τις δραστηριότητες του σχεδίου χάρη στη σχεδιασμένη στρατηγική, το αναλυτικό διετές πλάνο δραστηριοτήτων και την τακτική επικοινωνία με εταίρους και συντονιστή.

Με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με τον πολιτισμό και την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για τη διατήρηση και προώθηση της εθνικής πολιτιστικής ταυτότητας και των δημοκρατικών αξιών, οργανώθηκε σειρά εργαστήριων για τέχνη και θέατρο, μουσική, λογοτεχνία, χορό και γαστρονομία. Μερικά από ταν με:

- Επαγγελματίες των θεατρικών τεχνών από τη Δραματική Σχολή Ανδρέας Βουτσινάς.
- Παραδοσιακούς ελληνικούς χορούς από τη Λαϊκή Λέσχη Δασκάλων.
- Το θέατρο σκιών Σκιάς Όναρ και ΜΚΟ για τον Καραγκιόζη.
- Tous Oi Μωσαϊκιστές για την τέχνη του μωσαϊκού.
- Τον σεφ κ. Μ. Νικολόπουλο για γαστρονομία.

Επίσης, δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν από καλεσμένους, προσεκτικά επιλεγμένους για τις ικανότητές τους και με αποδεδειγμένη εμπειρία στην εργασία με παιδιά, όπως ζωγράφοι, ανάμεσά τους οι κ. Σακελλαριάδου, κ. Πούλιου και κ. Μαυρίδου, συγγραφείς βιβλίων για παιδιά όπως η κ. Γκρέκου, ηθοποιοί και σκηνοθέτες όπως η κ. Γυφτάκη, και ολυμπιονίκες όπως η κ. Βαβάτση.

Δεδομένου ότι το σχέδιο συνδύασε πολιτιστικές δραστηριότητες και επιχειρηματικότητα, οι μαθητές εξοικειώθηκαν με βασικές επιχειρηματικές σπουδές μέσα από εργαστήρια, όπως αυτό που πήρε μέρος η κ. Βουλκάκη, σύμβουλος επιχειρήσεων στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, και από εκθέσεις και διαγωνισμούς στους οποίους έκαναν πράξη τη θεωρητική γνώση που είχαν αποκτήσει.

Πολλές δραστηριότητες υλοποιήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς, ως αποτέλεσμα ομαδικής εργασίας, με υψηλές προδιαγραφές ποιότητας και αποτελεσματικότητας. Διοργανώθηκαν επισκέψεις σε μουσεία, κινηματογράφους, αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικές εκδρομές. Οι δραστηριότητες προσέφεραν στους μαθητές το ερέθισμα και την ευκαιρία να εκφράσουν και εξερευνήσουν την πολιτιστική εθνική και ευρωπαϊκή ταυτότητά τους και να δημιουργήσουν μαζί με τους εκπαιδευτικούς παρουσιάσεις, σχέδια, ποιήματα, δοκίμια, μικρά θεατρικά έργα, επιστολές, συνεντεύξεις, αφίσες και χειροτεχνίες.

Αποτελέσματα του σχεδίου είναι:

- Ταινίες μικρού μήκους και βίντεο
- Αφίσα, λογότυπος και τραγούδι για το σχέδιο σε 5 γλώσσες
- Ημερολόγιο και εφημερίδα με 2 τεύχη

- Παρουσιάσεις, βιβλίο και παιχνίδι με κάρτες
- Εικονική έκθεση για τον πολιτισμό των χωρών που συμμετείχαν στο σχέδιο

Επίσης, φιλοξενήθηκε το LTT (Learning Teaching Training Activity) Greece.

Σημαντικά στοιχεία για το σχέδιο

- Οι μαθητές ανάπτυξαν λεξιλόγιο σχετικά με το πρόγραμμα Erasmus+, όπως αύριο έχουμε Erasmus και έκαναν τη ζωγραφιά για τα παιδιά της Ευρώπης, και μιλούσαν για το σχέδιο ακόμη και μετά την ολοκλήρωσή του.
- Οι μαθητές ανάπτυξαν λεξιλόγιο σχετικά με το πρόγραμμα Erasmus+, όπως αύριο έχουμε Erasmus και έκαναν τη ζωγραφιά για τα παιδιά της Ευρώπης, και μιλούσαν για το σχέδιο ακόμη και μετά την ολοκλήρωσή του.
- Η τοπική κοινωνία, κυρίως ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων, ενημερώθηκε για το σχέδιο και σε πολλές περιπτώσεις πήρε ενεργά μέρος σε αυτό. Με αφορμή το σχέδιο, οι γονείς έγιναν σημαντικό μέρος της σχολικής κοινότητας και δημιουργήθηκαν ισχυροί δεσμοί που παρέμειναν ακόμη και μετά το τέλος του.

Προβολή και αξιοποίηση του σχεδίου

Δημιουργήθηκε στρατηγική προβολής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων για να κάνουμε το σχέδιο όσο πιο γνωστό μπορούσαμε. Για αυτόν τον σκοπό αξιοποιήθηκαν:

- Αφίσες, δημοσιεύσεις στον τύπο και τηλεόραση.
- Σελίδες στο Facebook και ιστολόγια -τα επίσημα του σχεδίου και του σχολείου.
- Το e-twinning και το Twinspace
- Email και προσκλήσεις για εκθέσεις, εμποροπανηγύρεις και γιορτές, σε γονείς και φίλους του σχολείου
- Πρωθυπικό υλικό, όπως καπέλα, μπλοκ για σημειώσεις, υφασμάτινες τσάντες, αυτοκόλλητα με τον λογότυπο και φάκελοι

Το υλικό που δημιουργήθηκε εστάλη στον συντονιστή του σχεδίου για το διετές σχέδιο πρώτης των αποτελεσμάτων.

Δυσκολίες στην υλοποίηση

Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετώπισε το σχέδιο στην υλοποίησή του ήταν η πανδημία της COVID-19. Όπως συνέβη σε κάθε σχολική δραστηριότητα, έτσι και οι δραστηριότητες του σχεδίου Erasmus+ οργανώθηκαν διαφορετικά. Ζητήθηκε εξάμηνη παράταση στη διάρκειά του και οι δραστηριότητες έγιναν σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Όλοι οι συμμετέχοντες επέδειξαν ευρηματικότητα και, όπως και οι δραστηριότητες, προσαρμόστηκαν στη νέα πραγματικότητα.

Ενημερωθείτε για το σχέδιο στη σελίδα Facebook [Mult'culture - Promote education for cultural heritage – Greece](#) και στο [ιστολόγιο του σχολείου μας](#).

2
5

2
o
5

37th Primary school of Thessaloniki

2
5

The project entitled "Mult'culture - Promote Education for Cultural Heritage", was the first of this kind for the school unit of the 37th Primary School of Thessaloniki. As Greece has become a multicultural society, the involvement in projects that build bridges between countries with different cultures was the main goal and a strong motivation to join the specific project, to improve teachers' and students' skills, and to build up values such as tolerance and acceptance of differences.

Implementation

37th Primary School of Thessaloniki managed to carry out successfully all project activities in time due to our well-planned strategy, the detailed 2-years Activity plan, and the regular communication with the partners and the main coordinator.

A wide variety of workshops have been organized in the field of Arts -Theatre, Music, Painting, Literature, Dance, Gastronomy-with the purpose to raise students' cultural awareness and develop skills needed to preserve and promote national, cultural identity but also democratic values. Just to mention a few of them:

- Workshops with professionals in theatrical arts (Drama School Andreas Voutsinas)
- Traditional Greek dances (The Teacher's Folk Dances Club)
- Workshop in Karagiozis (Skias Onar, NGO)
- Workshop in The Art of Mosaic (The Mosaicists)
- Workshop in Gastronomy (Mr. M. Nikopoulos, Chef)

Also, activities carried out by special guests - experts very carefully chosen for their abilities and with proven experience in working with children such as Painters (Mrs. Is. Sakellariadou, Mrs. I. Pouliou, Mrs. E. Mavridou), Writer of books for children, (Mrs. Gl. Grekou), Actor, Director (Mrs. Chr. Gyftaki), Olympic champion (Mrs. F. Vavatsi).

Since the project blended cultural activities with entrepreneurship our students were introduced to basic business studies through workshops (Mrs. Ch. Voulkaki, business advisor in Manpower Employment Organisation) and also through several fairs, exhibitions, competitions where they put into practice what they had learned.

Apart from experts' visits, many activities in the fields mentioned above were implemented by the school teachers, usually as a result of teamwork between them, having always in mind to maintain high standards in their quality and efficiency. Also were organized visits to museums, cinemas, archaeological sites along with cultural trips. All the above offered our students the stimulation and the opportunity to express and explore their cultural national/European identity by creating along with their teachers, presentations, drawings, poems, essays, short plays, letters, interviews, posters, and crafts.

Some of the concrete results of the project are

- Short films and videos
- The project's poster, logo, and song in five languages
- Calendar and the journal of the project (2 issues)
- Presentations, a book, and a cards game

- Virtual Exhibition about the culture of all partner countries

Last but not least, we successfully hosted the LTT (Learning teaching training activity) Greece according to the schedule we had submitted.

What should be highlighted

- Even after the end of the project everybody in the school was talking about the Erasmus+ project. The students had adopted an "Erasmus vocabulary" ("tomorrow we have Erasmus" I made this drawing for the European kids etc).
- Cooperation among the teachers became better in comparison with the previous years and even those who were not part of the Erasmus+ team became more creative.
- The local community, especially the parents' association, was informed about the project and in many cases, they have been active participants. In addition, through the project, parents became an important part of the school community and the strong bonds we have built remain even after the end of the project.

Dissemination

A dissemination strategy was created to make the project known as much as we could. The means were used are:

- Flyers, Press releases, and TV
- Fb pages -the official page of the project and the Greek one-, the school's blog, and the official blog of the project
- e-twinning and Twinspace
- Email and invitations (about exhibitions, fairs, celebrations to educational and local authorities, parents, friends of the school)
- Promotional materials (caps, block –notes, fabric bags, the logo stickers, folders)

All this information has been put in the two-year dissemination table which was sent to the main coordinator.

Challenges

The main difficulty we faced had to do with the current pandemic. As everything in the school reality became odd, the same happened with the Erasmus activities which had to be organized on a different basis. Therefore, following the agreement for the six months extension of the project's duration, we managed to carry them out online. We are proud of the ingenuity we have shown in some cases in adapting the activities to the new reality.

For additional information, you can visit the Facebook page [Mult'culture - Promote education for cultural heritage – Greece](#) and our [school's blog](#).

2
o
5

Γυμνάσιο Μαγούλας Καρδίτσας

2
ο 6

Κωδικός	Code
2018-1-EL01-KA229-047870	2018-1-EL01-KA229-047870
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
Γυμνάσιο Μαγούλας Καρδίτσας	Gymnasio Magoulas Karditsas
Τίτλος σχεδίου	Project title
Dynamic citizens of Europe	Dynamic citizens of Europe
Χώρες	Countries
Ελλάδα, Τουρκία, Ιταλία, Ισπανία, Ρουμανία	Greece, Turkey, Italy, Spain, Romania
Εταίροι / Partners	
Ozel Oguzhan Ortaokulu, Istituto Comprensivo 1 Vasto, CEIP LAS CASTILLAS, Scoala Gimnaziala	

Γυμνάσιο Μαγούλας Καρδίτσας

2
ο 6

Kαθώς ο κόσμος αλλάζει συνεχώς και γρήγορα, η εκπαίδευση γίνεται προβληματική σε διάφορες χώρες. Ως εκ τούτου, η διδακτική διαδικασία χρειάζεται να αναπροσαρμόζεται δίνοντας στους μαθητές την τεχνογνωσία που μπορεί να τους βοηθήσει να προσαρμοστούν γρήγορα στις αλλαγές και να ενσωματωθούν στην κοινωνία. Η ανεξάρτητη σκέψη, οι αξίες, η ομαδική εργασία και η κοινωνική ευαισθητοποίηση είναι ζωτικής σημασίας δεξιότητες που θα έρεπε στις μέρες μας να περιλαμβάνονται στη διδασκαλία. Προκειμένου να αναπτυχθούν αυτές οι ευαίσθητες και ευέλικτες δεξιότητες, ο συντονιστής του έργου προσδιόρισε την κοινωνική ένταξη ως το αρχικό και βασικό σημείο.

Το παρόν έργο συγκέντρωσε 4 σχολεία από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Τουρκία και τη Ρουμανία. Η διαφορετικότητα είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο στις μέρες μας και τα παιδιά μεγαλώνουν σε αυτό το περιβάλλον. Το έργο απευθυνόταν σε μαθητές πλικίας 8-14 ετών, μια πλικία που μπορούν ακόμα να επηρεαστούν με θετικό τρόπο από τα πρότυπα που συναντούν, επομένως θα πρέπει να διδάσκονται από εκπαιδευτικούς που ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και προωθούν την κοινωνική ένταξη. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασαθίσουν πώς να βασίζονται στους προσωπικούς τους κώδικες συμπεριφοράς όταν συμμετέχουν ενεργά σε εθελοντικές δράσεις που βελτιώνουν τη ζωή της κοινότητας. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές μπορούν να γίνουν υπεύθυνοι και δραστήριοι ευρωπαίοι πολίτες.

Μέσω αυτού του έργου είχαμε σκοπό να κάνουμε τους μαθητές να κατανοήσουν την ιδέα ότι η ενεργός συμμετοχή του πολίτη αντιπροσωπεύει τον ακρογωνιαίο λίθο που κρατά την κοινωνία ενωμένη. Οι στόχοι του παρόντος έργου ήταν οι εξής:

- Να ευαισθητοποιήσει 200 μαθητές σε 4 ευρωπαϊκά σχολεία κατά τη διάρκεια ενός τριετούς προγράμματος για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη.
- Να αναπύξει τη διορατικότητα, την προοπτική και τις ικανότητες 200 μαθητών που απαιτούνται για να υπηρετήσουν ως ενεργοί πολίτες στην τοπική κοινότητα
- Να ενισχύσει την έννοια της ενεργού ιδιότητας του πολίτη ως τρόπου ζωής στους μαθητές 4 ευρωπαϊκών σχολείων από ευρωπαϊκές χώρες.
- Να δημιουργηθεί μια πλεκτρονική εργαλειοθήκη για σχολεία με παραδείγματα καλών πρακτικών που προάγουν την ενεργό συμμετοχή στα κοινά.

Το έργο απευθυνόταν σε έναν αριθμό 200 μαθητών από σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (8-14 ετών) που συμμετείχαν έμμεσα και επίσης 50 εκπαιδευτικούς που είχαν ενεργό και άμεσο συμμετοχή. Μία σειρά από δραστηριότητες σχεδιάστηκε προσεκτικά για να οδηγήσει στην εκπλήρωση των στόχων του έργου χρησιμοποιώντας SEL, κοινωνική και συναισθηματική στρατηγική μάθησης που βοήθησε τους μαθητές να εμπλακούν σε βάθος στην ανάπτυξη του έργου. Η προσέγγιση SEL βοήθησε τα άτομα που συμμετείχαν στο έργο να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες, να αναπτυχθούν στάσεις απαραίτητες για την κατανόηση και τον έλεγχο των προσωπικών τους συναισθημάτων, τον καθορισμό ατομικών στόχων, την αύξηση της αντίληψης της ενσυναίσθησης και τη δημιουργία θετικών σχέσεων.

Διαφορετικές στρατηγικές όπως παιχνίδι ρόλων, ομαδική συζήτηση, συζητήσεις, προσωμοιώσεις, παρουσιάσεις πολυμέσων, προσκεκλημένοι ομιλητές εφαρμόστηκαν για την ενίσχυση της αποτελεσματικής αντίληψης του ενεργού πολίτη.

2
6

Αυτές οι δραστηριότητες οδήγησαν σε 4 διαφορετικές παρουσιάσεις πολυμέσων με θέμα «Τί είναι η ενεργή ιδιότητα του πολίτη;», 4 βίντεο: «Πολιτιστικές αξίες στη χώρα μου», 4 σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν από έναν προσκεκλημένο ειδικό που έδωσε μια ομιλία για τις αξίες του πολίτη και προώθησε τη σημασία του εθελοντισμού. Αυτά τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν από κάθε χώρα μέλος.

Εφαρμόζοντας δραστηριότητες που χρησιμοποιούν SEL, δηλαδή ομαδικές δραστηριότητες, κόμικ, παιχνίδια ομαδικής οικοδόμησης και ιστορίες, πρόθεση μας ήταν να ενισχύσουμε τις ικανότητες, την προσέγγιση και τη διορατικότητα των μαθητών στο θέμα της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στην κοινότητά τους.

Τα παρακάτω προϊόντα δημιουργήθηκαν με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνείδησης, της αυτοσυνείδησης, της αυτοδιαχείρισης και της λήψης αποφάσεων των μαθητών: 4 πολυμεσικές παρουσιάσεις με θέμα «Ενεργοί πολίτες και περιβάλλον», έκθεση κόμικ, περιοδικό με ιστορίες μαθητών, 4 παρουσιάσεις «Το σχολείο, η πόλη, η χώρα μου» παρουσιάσεις με θέμα «Ενεργοί πολίτες και περιβάλλον», έκθεση κόμικ, περιοδικό με ιστορίες μαθητών, 4 παρουσιάσεις «Το σχολείο, η πόλη, η χώρα μου» και ένα κοινό κόπιο με το όνομα Erasmus+.

Σε καθένα από τα 4 συνεργαζόμενα σχολεία, δημιουργήθηκαν 4 Λέσχες Ενεργών Πολιτών για τους μαθητές με στόχο την οικοδόμηση ενός τρόπου ζωής βασισμένου στην ενεργό συμμετοχή του πολίτη. Αυτοί οι σύλλογοι σκόπευαν να αυξάνουν τα κίνητρα και τη μακροχρόνια εμπλοκή των μαθητών σε δραστηριότητες που αναφέρονται στις αστικές τους ευθύνες. Τα μέλη του συλλόγου είχαν σχεδιαστεί ένα κοινό μπλουζάκι. Ένα είδος δραστηριότητας του συλλόγου ήταν να φτιάχουν αναμνηστικά χειροτεχνίας για τους συνεργάτες του έργου τους.

Το έργο των εκπαιδευτικών περιελάβανε επίσης τη δημιουργία 20 έργων μαθημάτων με τη βοήθεια μιας διεπιστημονικής προσέγγισης τα οποία στη συνέχεια ενσωματώθηκαν στο e-toolkit.

Ενημερωθείτε αναλυτικά για το σχέδιο στην ιστοσελίδα του [Dynamic citizens of Europe](#).

Gymnasio Magoulas Karditsas

As the world is constantly and rapidly changing, education is becoming a problem in different countries. Therefore, the teaching process needs to be re-adjusted by giving students the expertise which can help them adapt fast to changes and integrate into society. Independent thinking, values, teamwork, and social awareness are vital skills that should be nowadays included in teaching. To develop these delicate and flexible skills, the project coordinator identified social inclusion as the initial and essential point.

The present project brought together 4 schools from Greece, Italy, Turkey, and Romania. Diversity is one of the biggest challenges that societies face at the European level nowadays and children are raised within this background. The project addressed students aged 8-14 years old an age when they can still be influenced positively by the role models they meet, hence they should be taught by teachers who encourage active citizenship and promote social inclusion. At the same time, they should be taught how to rely on their behavior codes when they actively take part in voluntary actions which improve community life. In this way, students can become responsible and active European citizens.

Using this project, we intended to make students grasp the idea that active citizenship represents the cornerstone that keeps society united. The objectives of the present project were the following:

- To raise awareness among 200 students in 4 European schools during a three-year project about active citizenship.
- To develop 200 students' insight, perspective, and abilities needed to serve as active citizens within the local community.
- To strengthen the concept of active citizenship as a lifestyle within the students from 4 European schools from European countries.
- To create an e-toolkit for schools with examples of good practices which promote active citizenship.

The project addressed several 200 students from primary and secondary schools (8-14 years old) who were indirectly involved and also 50 teachers who had active and direct participation. A series of activities were carefully planned to lead to the fulfillment of the project objectives by using SEL, Social, and emotional learning strategies which helped students become deeply involved in the development of the project. The SEL approach helped people participate in the project to gain knowledge and skills, develop attitudes necessary to understand and control their personal feelings and emotions, set individual goals, increase their empathy perception and create positive relationships.

Different strategies such as role-play, group discussion, debates, simulations, multimedia presentations, invited speakers, were applied to boost the effective perception of active citizenship. These activities have resulted in 4 different multimedia presentations on the topic «What is active citizenship?», 4 videos: “Cultural values in my country”, 4 seminars held by an invited special guest who gave a talk on civic values and promoted the importance of volunteering. These seminars were held by each member country in the project.

2
6

2

ο 6

By applying activities that use SEL, namely group activities, comics, team building games, and stories, we intended to foster the students' abilities, approach, and insight into the matter of active citizenship in their community.

The following products were created to enhance the social awareness, self-consciousness, self-management, and decision making of the students: 4 multimedia presentations on the topic «Active citizens and environment», comics' exhibition, a magazine with students' stories, 4 presentations «My school, city, country» and a common presentation on the topic «Active citizens and environment», comics' exhibition, a magazine with students' stories, 4 presentations «My school, city, country» and a common garden named Erasmus+.

In each of the 4 partner schools 4 Active Citizens Clubs for the students, were created aiming at building up a lifestyle based on active citizenship. These clubs intended to increase motivation and long-lasting involvement of students in activities referring to their civic responsibilities. The members of the club had a common T-shirt design. One type of club activity was to make handcraft souvenirs for their project partners.

Teachers' work also included the creation of 20 lesson projects with the help of an interdisciplinary approach which afterward were integrated into the e-toolkit for Active Citizenship.

This partnership intended to promote and support active citizenship and responsibility, boost cooperation between schools and local community institutions, support schools to use the SEL programs to raise students' academic achievements, increase students' networking and organization of activities linked to the project topic, and finally enlarge the school curricula and interdisciplinary teaching.

Discover more about the <http://www.dcoe.eu/>

Προτεραιότητα: Ψηφιακό Erasmus / Digital Erasmus

4° Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

Κωδικός	Code
2018-1-LV01-KA229-046959	2018-1-LV01-KA229-046959
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
4° Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης	4 th Gymnasio of Thessaloniki
Τίτλος σχεδίου	Project title
Get SMART - Students Moving Along Roads of Treasures	Get SMART - Students Moving Along Roads of Treasures
Χώρες	Countries
Λετονία, Ιταλία, Ελλάδα, Λιθουανία, Ισπανία, Κύπρος	Latvia, Italy, Greece, Lithuania, Spain, Cyprus
Εταίροι / Partners	

Grobiņa gymnasium, IIS Liceo "Bocchi-Galilei", IES Mar Serena, Skuodas Bartuva progimnazija, Gymnasium Aradippou/Γυμνάσιο Αραδίππου

3

ο 1

3
ο 1

4° Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

Hεκπαίδευση στον 21ο αιώνα πρέπει να είναι δημιουργική και προσανατολισμένη στο μέλλον, προσαρμοσμένη στις επιστημονικές και τεχνολογικές εφεύρεσεις και αλλαγές. Οι μαθητές του 21ου αιώνα είναι ψηφιακοί πολίτες. Είναι έμπειροι με την τεχνολογία και άνετοι με την παγκόσμια και διαπολιτισμική επικοινωνία. Αυτό σημαίνει πως μοντέρνες εφαρμογές του διαδικτύου θα πρέπει να εισαχθούν στην διαδικασία της μελέτης πιο ενεργητικά.

Οι στόχοι του σχεδίου «Get SMART» είναι:

- Να εξελιχθεί το διδακτικό προσωπικό με βάση τις ανάγκες του 21ου αιώνα ώστε να εφαρμοστούν μοντέρνα εργαλεία online διδασκαλίας.
- Να αναγνωρίσουμε και να αναλύσουμε σωστές τεχνικές από τα συνεργαζόμενα σχολεία στον τομέα των online εφαρμογών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα μαθήματα.
- Να διευρύνουμε τη γνώση των μαθητών για τις διάφορες σημαντικές Ευρωπαϊκές ανακαλύψεις και θησαυρούς.
- Η δημιουργία online εφαρμογών για διάφορους θησαυρούς (επιστημονικούς, γλωσσικούς, ιστορικούς, πολιτιστικούς, γαστρονομικούς και περιβαλλοντικούς).
- Να αναπτυχθεί η ικανότητα των μαθητών στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.
- Να διευρυνθούν οι γνώσεις των καθηγητών σε θέματα τεχνολογίας ώστε να αντιστοιχούν στις ανάγκες του 21ου αιώνα.
- Να δοκιμαστούν οι εφαρμογές που δημιουργήθηκαν σε όλα τα συνεργαζόμενα σχολεία.
- Να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των Ευρωπαϊκών εθνών μέσω της γνωριμίας με τις διαφορετικές παραδόσεις των συμμετεχόντων χωρών.
- Να συνταχθεί ένα εγχειρίδιο «Get SMART» στο οποίο έχουν συλλεχθεί όλες οι εφαρμογές που δημιουργήθηκαν.

Όλες οι δράσεις οδήγησαν σταδιακά στην επίτευξη των ζητούμενων στόχων.

Κατά τη διάρκεια της C1 δράσης, οι καθηγητές απέκτησαν γνώση και μοιράστηκαν καλές πρακτικές για τα web applications και ως εκ τούτου εμπλούτισαν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και ενημερώθηκαν για τις τεχνολογίες που γνωρίζουν ήδη οι μαθητές.

Κατά τη διάρκεια των C2, C3, C4, C5, C6, C7 δραστηριοτήτων, οι μαθητές δημιούργησαν web δράσεις για διαφορετικούς πολιτιστικούς θησαυρούς και γνώρισαν διαφορετικές παραδόσεις για τις συνεργαζόμενες χώρες.

Στο διάστημα μεταξύ των δραστηριοτήτων κινητικότητας πραγματοποιήθηκαν δράσεις στα σχολεία πάνω στα applications, κατά τη διάρκεια των οποίων οι συμμετέχοντες μαθητές έδειξαν τον τρόπο λειτουργίας τους στους συμμαθητές τους. Οι καθηγητές λειτούργησαν σαν σύμβουλοι και βοήθησαν τους μαθητές.

Οι συμμετέχοντες στις δράσεις ήταν μαθητές ηλικιών 12-16 καθώς και καθηγητές διαφόρων μαθημάτων (Γεωγραφία, λογοτεχνία, βιολογία, κ.α.). Επίσης, έμμεσα συμμετείχαν και οι γονείς των μαθητών και φορείς του Δήμου. Ένα μέρος των συμμετεχόντων ήταν μαθητές με περιορισμένες ευκαιρίες, αφού σε κάποια συνεργαζόμενα σχολεία υπάρχουν μετανάστες μαθητές από χώρες όπως οι Αλβανία, Γεωργία, Βουλγαρία, κ.α. και μαθητές πρόσφυγες από τη Συρία.

Οι δραστηριότητες εκμάθησης/διδασκαλίας ακολούθησαν το παρακάτω σχέδιο:

- Στο 1^ο μέρος της δράσης οι συμμετέχοντες παρουσίασαν την έρευνά τους πάνω σε κάποιο θησαυρό της χώρας τους.
- Στο 2^ο μέρος πραγματοποιήθηκε εργαστήριο όπου οι μαθητές εφάρμοσαν τις γνώσεις που έλαβαν.
- Στο 3^ο μέρος οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες και ξεκίνησαν να προετοιμάζουν διαφορετικές web εφαρμογές σε 6 γλώσσες.
- Το 4^ο μέρος αφιερώθηκε σε ένα φεστιβάλ πολιτισμού - Πασχαλινά και Χριστουγεννιάτικα έθιμα ανά την Ευρώπη, γαστρονομικό φεστιβάλ, κουίζ ιστορίας, κ.α.

Στο τέλος του σχεδίου όλα τα αποτελέσματα, online και χειροπιαστά, συγκεντρώθηκαν στο εγχειρίδιο «Get SMART!».

Ενημερωθείτε αναλυτικά για το σχέδιο στο [ιστολόγιο του σχολείου](#) και τη σελίδα [e-twinning](#).

3
ο 1

3
o 1

4th Gymnasio of Thessaloniki

Education of the 21st century must be visionary and future-oriented, in the face of stunning scientific and technological innovations and changes. The students of the 21st century are digital natives. They are skilled with technology and comfortable with global and intercultural communication. That means modern web applications have to enter the study process more energetically.

The objectives of the project “Get SMART!” were:

- To improve the capacity of the partner school staff based on the needs of the 21st century to apply modern online teaching tools.
- To identify and analyze good practices of the partner schools in the field of web applications that can be used in different subject lessons.
- To broaden students' knowledge of different important European discoveries and treasures.
- To create website applications on different treasures (scientific, language, historical, cultural, gastronomic, and nature treasures).
- To raise students' skills of team-teaching.
- To raise teachers' technology skills corresponding to the needs of the 21st century.
- To pilot the created applications in all the partner schools.
- To strengthen mutual understanding among European nations through getting to know the different traditions of the participating countries.
- To compile a booklet “Get SMART!” where all the created web applications are gathered.
- During C1 activity teachers acquired knowledge and shared good practices on web applications and thus raised their professional skills and were informed about technologies students are well aware
- During C2, C3, C4, C5, C6, C7 activities students created 100 web activities on different treasures and got to know different traditions of the partner countries
- Between the learning/teaching activities project participants presented the created apps to their schoolmates. The involved teachers acted like consultants and helped the students.

The direct participants of the project activities were students aged 12 – 16 and different subject teachers (ICT, geography, literature, biology, etc.). Indirectly, parents, town council members participated as well. A part of the involved participants were students with fewer opportunities as in some partner schools were immigrants from Albania, Georgia, Bulgaria, etc., and refugee students from Syria.

The learning/teaching activities were organized following the scheme:

- In the 1st part of the activity the partners presented their study on some treasures in their country.
- In the 2nd part a practical workshop took place where the students practically applied the knowledge they had learned.
- In the 3rd part students were divided into groups and started preparing different web applications in 6 languages.
- The 4th part was devoted to a culture festival - Easter traditions around Europe, Christmas traditions, gastronomic festival, history quiz contest, etc.

At the end of the project, all the created materials were compiled in the manual “Get SMART!”.

Discover more at the [school's blog](#) and the [e-twinning page](#).

3
o 1

3
ο 2

5° Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης

Digital Erasmus

Κωδικός	Code
2018-1-IT02-KA229-048069	2018-1-IT02-KA229-048069
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
5° Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης	5 th Primary School of Alexandroupolis
Τίτλος σχεδίου	Project title
Create, Share, Learn	Create, Share, Learn
Χώρες	Countries
Ιταλία, Ρουμανία, Πολωνία, Βουλγαρία, Πορτογαλία, Ελλάδα	Italy, Romania, Poland, Bulgaria, Portugal, Greece
Εταίροι / Partners	

I.C. Regio Parco, Liceul Tehnologic Administrativ si de servicii « Victor Slavescu »
 Municipiul Ploiești, CY "Васил Левски",
 AGRUPAMENTO DE ESCOLAS JOSÉ RÉGIO – PORTALEGR

5° Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης

Το 2018 το σχολείο μας για πρώτη φορά συμμετείχε στο Πρόγραμμα Erasmus+. Η συμμετοχή αντιμετωπίστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό από όλη τη σχολική κοινότητα. Ήταν μια σπουδαία ευκαιρία για μαθητές και εκπαιδευτικούς να επικοινωνήσουν με παιδιά και συναδέλφους από την Ευρώπη, να βελτιώσουν τις μαθησιακές τους ικανότητες, να εκφράσουν την δημιουργικότητά τους, να ταξιδέψουν και να γνωρίσουν διαφορετικές κουλτούρες.

Το σχέδιο ήταν απαιτητικό και χρειαζόταν πολλή δουλειά. Ξεκινήσαμε εργαστήρια για μαθητές και εκπαιδευτικούς. Δόθηκε έμφαση στις ΤΠΕ δεξιότητες, στην κριτική σκέψη, στη συνεργασία, στην ομαδική εργασία, στη δημιουργικότητα και χρησιμοποιήσαμε πολλές εφαρμογές web 2.0.

Πραγματοποιήθηκαν 4 μετακινήσεις μαθητών στην Ιταλία, Πορτογαλία, Πολωνία και στην Ελλάδα και δύο εικονικές στην Βουλγαρία και στη Ρουμανία, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες εξαιτίας των ιδιαίτερων συνθηκών που δημιουργήθηκαν από την πανδημία του COVID-19. Οι συναντήσεις μας ήταν εποικοδομητικές και έθεταν με σαφήνεια το είδος και την ποιότητα των δραστηριοτήτων.

Όλοι οι συμμετέχοντες ασχολήθηκαν με το πρακτικό και το τεχνικό μέρος κάθε δραστηριότητας, οι νέες προσεγγίσεις συζητήθηκαν και αναλύθηκαν. Η διαπροσωπική επικοινωνία κρίθηκε απαραίτητη, προκειμένου να οικοδομηθεί μια κοινή προσέγγιση του προγράμματος.

Η πλατφόρμα eTwinning, τα μηνύματα μέσω email και WhatsApp χρησιμοποιήθηκαν από τους εταίρους, παρέχοντας τα εργαλεία για επικοινωνία, συζητήσεις και ανταλλαγή υλικού και εργασιών.

Οι επιπτώσεις των σχολικών συμπράξεων Erasmus+ για όλους τους εμπλεκόμενους ήταν οι ακόλουθες:

Για τους μαθητές

- Συμμετοχή σε απογευματινά εργαστήρια προγραμματισμού Scratch και ρομποτικής mBot αποκλειστικά για μαθητές στο σχολείο
- Ενισχυμένες δεξιότητες ΤΠΕ, εκμάθηση και εξοικείωση εφαρμογών
- Αυξημένες γλωσσικές δεξιότητες στις ξένες γλώσσες
- Γνώση και συνειδητοποίηση διαφορετικών πολιτισμών
- Βελτίωση αυτοπεποίθησης και ανάληψης πρωτοβουλιών
- Ομαδικότητα, συνεργασία, επικοινωνία

Για τους εκπαιδευτικούς

- Γνωριμία με την κουλτούρα και τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών
- Συνεργασία σε μια διεπιστημονική ομάδα μέσω προγραμματισμού Scratch και ρομποτικής mBot, σε εργαστήρια αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς
- Βελτίωση των ΤΠΕ δεξιοτήτων
- Βελτίωση δεξιοτήτων διαχείρισης έργων
- Βελτίωση και ανάπτυξη δεξιοτήτων στις ξένες γλώσσες

3
ο 2

3
o 2**Για το σχολείο**

- Αναβάθμιση του σχολικού εξοπλισμού (mBot, makey makey) και αξιοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού (3D printer, raspberry pi)
- Εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού προγράμματος με καινοτόμες δράσεις
- Οργάνωση εργαστηρίων
- Ανάπτυξη των διεπιστημονικών προσεγγίσεων
- Βελτίωση του σχολικού κλίματος και συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών

Για τους γονείς

- Υπήρξαν υποστηρικτικοί στην υλοποίηση του προγράμματος.
- Συνεργάστηκαν με το σχολείο, επέτρεψαν και ενθάρρυναν τη συμμετοχή των παιδιών τους στο πρόγραμμα.
- Ήταν υπεύθυνοι για την προετοιμασία του δεκατιανού των συμμετεχόντων κατά την επίσκεψη τους στο σχολείο μας.

Αξιολόγηση του προγράμματος

Η θετική στάση διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές σχετικά με τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματά τους.

Ο βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών θα τους οδηγήσει στην ανάληψη νέων καινοτόμων προγραμμάτων και θα τους αθίσει σε περισσότερο ενεργή συμμετοχή στο μέλλον.

Το πνεύμα συνεργασίας και αλληλεπίδρασης που καλλιεργήθηκε κατά την διάρκεια του προγράμματος ήταν δημιουργικό για τη σχολική ζωή.

Η διάχυση των [αποτελεσμάτων](#) του προγράμματος Erasmus+ στην τοπική κοινωνία επιτεύχθηκε με τη δημοσίευση των δραστηριοτήτων στο blog του σχολείου, το [padlet](#) και σελίδα [Create Share Learn](#) που δημιουργήσαμε, καθώς και σε τοπικές εφημερίδες και κοινωνικά δίκτυα.

5th Primary School of Alexandroupolis

In 2018 our school participated for the first time in the Erasmus+ Programme. The participation was met with great enthusiasm by the entire school community. It was a great opportunity for students and teachers to connect with children and colleagues from Europe, to improve their learning skills, to express their creativity, to travel, and to get to know different cultures.

The project was demanding and required a lot of work. We started workshops for students and teachers. Emphasis was placed on ICT skills, critical thinking, collaboration, teamwork, creativity, and the use of various web 2.0 applications.

There were 4 student mobilities in Italy, Portugal, Poland, and Greece and two virtual ones in Bulgaria and Romania, which were deemed necessary due to the special circumstances created by the COVID-19 pandemic. Our meetings were constructive and clearly stated the type and quality of activities.

All participants dealt with the practical and technical part of each activity, the new approaches were discussed and analyzed. Interpersonal communication was deemed necessary to build a common approach to the program.

The eTwinning platform, messaging via email, and What's app was used by the partners, providing the tools for communication, discussions, and exchange of material and tasks.

The impact of the Erasmus + School Partnerships for all involved were as follows:

For the students

- Participation in afternoon Scratch programming and mBot robotics workshops exclusively for students at school
- Increased ICT skills, learning, and familiarity with applications
- Increased language skills in foreign languages
- Knowledge and awareness of different cultures
- Improving self-confidence and taking initiatives
- Cultivating teamwork, cooperation, communication

For teachers

- Familiarity with the culture and educational systems of other countries
- Collaboration in an interdisciplinary team through Scratch programming and mBot robotics, in workshops exclusively for teachers
- Improving ICT skills
- Improving project management skills
- Improvement and development in foreign languages

3
o 2

3
o 2**For school**

- Upgrading of school equipment (mBot, Makey Makey) and utilization of existing equipment (3D printer, raspberry pi)
- Enrichment of the educational program with innovative actions
- Organization of workshops
- Development of interdisciplinary approaches
- Improving the school climate and cooperation between teachers

For parents

- Were supportive in the implementation of the program
- Collaborated with the school, allowing and encouraging students to participate in the program.
- They were responsible for the preparation of snacks for the incoming participants, during their visit to our school.

Evaluation of the program

- A positive attitude is found through questionnaires to teachers and students about the usefulness of the activities and their results.
- The degree of satisfaction of teachers and students will lead them to undertake new innovative programs and will push them to more active participation in the future.
- The spirit of collaboration and interaction cultivated during the program was creative for school life.

Disseminating the [results](#) of the Erasmus + program to the local community was achieved by publishing the activities on the school blog, the [pallet](#), and the [Create Share Learn](#) page we created, as well as in local newspapers and social networks.

2^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Αττικής**Digital Erasmus**

Κωδικός	Code
2018-1-HR01-KA229-047465	2018-1-HR01-KA229-047465_4
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
2 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Αττικής	2 nd Gymnasium of Nea Ionia Attikis
Τίτλος σχεδίου	Project title
SLAM – STEM Learning Activities and Methods	SLAM – STEM Learning Activities and Methods
Χώρες	Countries
Κροατία, Εσθονία, Κύπρος, Ελλάδα	Croatia, Estonia, Cyprus, Greece
Εταίροι / Partners	

Osnovna skola Fran Koncelak Drnje (Συντονιστής), Tartu Raatuse Kool, The Heritage Private School

3
o 3

2° Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Αττικής

3
ο **3**

Tο SLAM είναι ένα καινοτόμο έργο που στοχεύει στη δημιουργία και την ανάπτυξη συσκευών, την ανταλλαγή πρακτικών και υλικού μάθησης στο πλαίσιο του STEM μέσω της υπολογιστικής σκέψης, και τονίζει τη σημασία της συνέργειας όλων των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για να επιτευχθούν καλά αποτελέσματα σε αυτόν τον τομέα. Στο έργο συμμετέχουν τέσσερα σχολεία από την Κροατία, την Κύπρο, την Εσθονία και την Ελλάδα.

Όπως υποδηλώνει και ο τίτλος του έργου μας (SLAM – STEM Learning Activities and Methods), η αρχική ιδέα ήταν να δημιουργήσουμε δραστηριότητες στο πεδίο των Φυσικών Επιστημών, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής και των Μαθηματικών. Έτσι, κάθε εταίρος ήταν υπεύθυνος για έναν τομέα εξειδίκευσης. Όπως είναι φυσικό, λόγω της πολυπλοκότητας κάθε τομέα, σε κάποιες περιπτώσεις υπήρξε υπερκάλυψη.

Ο τομέας των Φυσικών Επιστημών ανατέθηκε στους Κροάτες εταίρους, η Τεχνολογία στους Εσθονούς, η Μηχανική στους Κυπρίους και τα Μαθηματικά στους Έλληνες. Καθώς ο κάθε εταίρος έχει τη μεγαλύτερη εμπειρία στο πεδίο που επέλεξε, καθήκον του ήταν να υποστηρίξει και να εκπαιδεύσει και τους άλλους εταίρους σε αυτόν.

Οι κύριοι συμμετέχοντες στο έργο είναι μαθητές και μαθήτριες ηλικίας 13 – 15 ετών ενώ ο συνολικός τους αριθμός και από τα τέσσερα σχολεία ανέρχεται σε 264. Το κάθε σχολείο ενέπλεξε και ένα υποσύνολο του διδακτικού του προσωπικού (33 συνολικά) καθώς και προσωπικό του σχολείου, τους γονείς των συμμετεχόντων μαθητών/συμμετεχουσών μαθητριών, την τοπική κοινωνία, όμορα σχολεία και επιστήμονες.

Κατά την αρχική αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών, καθορίστηκαν οι στόχοι του έργου: επίτευξη καλύτερων επιδόσεων σε γνωστικό επίπεδο, που άλλωστε είναι απαραίτητη για την ενεργό ενασχόληση με το STEM, βελτίωση βασικών ικανοτήτων που είναι σχετικές με το πεδίο STEM, βελτίωση της χρήσης της ξένης γλώσσας, αύξηση της εμπειρίας των μαθητών και μαθητριών που απαιτείται για περαιτέρω εκπαίδευση, ενίσχυση του κινήτρου για τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη μάθηση και τη διδασκαλία, εισαγωγή νέων εκπαιδευτικών μεθόδων και μύηση των συναδέλφων εκπαιδευτικών σε αυτές, διεύρυνση των εξωσχολικών δραστηριοτήτων στα σχολεία (π.χ. Όμιλος Επιστημών, Ρομποτική, κλπ.) και ενσωμάτωσή τους στο πρόγραμμα σπουδών του σχολείου.

Μέσω αυτών, οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν και να πρωθυΐούν την απόκτηση σχετικών και υψηλού επιπέδου ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο του έργου οι δραστηριότητες στις οποίες έλαβαν μέρος οι συμμετέχοντες είναι η οργάνωση εργαστηρίων, η διοργάνωση παρουσιάσεων και συναντήσεων, ο σχεδιασμός και η συμμετοχή σε επιστημονικές ημερίδες, η επίσκεψη σε φεστιβάλ επιστήμης, η οργάνωση διαλέξεων επιστημόνων, η διεξαγωγή πειραμάτων και έρευνας πεδίου, η κατασκευή επιστημονικών συσκευών και η διοργάνωση σεμιναρίων. Με τη συμμετοχή τους στο έργο οι μαθητές και οι μαθήτριες ανέτυχαν την αίσθηση της ολοκλήρωσης και της επιτυχίας, χρησιμοποίησαν νέες μεθόδους εργασίας, διεύρυναν τους ορίζοντές τους και δημιούργησαν νέες φιλίες.

Η συμμετοχή τους στις δραστηριότητες του έργου αύξησε τα κίνητρα για εργασία τους στον τομέα STEM, καθώς ήταν σε θέση μέσω της άμεσης ενασχόλησή τους, να δουν άμεσα και τα αποτελέσματα. Επιπλέον, γνωρίσαν νέες μεθόδους μάθησης που είχαν ως αποτέλεσμα την καλύτερη ένταξή

τους σε νεοσύστατες εξωσχολικές δραστηριότητες. Πέτυχαν καλύτερες επιδόσεις στο σχολείο εφόσον χρησιμοποίησαν τις νέες αυτές μεθόδους και διεύρυναν το γνωστικό τους επίπεδο. Επιπροσθέτως, ανέπτυξαν βασικές δεξιότητες στον τομέα STEM. Επίσης, απέκτησαν ποικίλες δεξιότητες που είναι χρήσιμες στην πρακτική εργασία και βελτίωσαν τη χρήση της αγγλικής γλώσσας μέσω της επικοινωνίας και της παρουσίασης των εργασιών τους κατά τη διάρκεια των διεθνικών συναντήσεων (LTTAs). Οι καθηγητές βελτίωσαν την ποιότητα της δουλειάς τους εμπλουτίζοντάς την με νέες μεθόδους και, μέσω αυτών, επιρέασαν την εκπαίδευση των επόμενων γενεών. Συγκεκριμένα αποτελέσματα με την ολοκλήρωση του έργου ήταν να ανάπτυξη STEM-kits για την κατασκευή μιας αεροδυναμικής σήραγγας, η δημιουργία ολογράμματος, σεισμογράφου και μηχανής αναψυκτικών, η παραγωγή φυλλαδίων μεθοδολογίας, σεμινάρια για τη διδασκαλία του ευρύτερου κοινού, ένα βιβλίο με τις επιστημονικές εκθέσεις – αναφορές των μαθητών, το πλεκτρονικό παιγνίδι STEMopoly, κα. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν στο έργο είναι η έρευνα, η επίλυση προβλήματος, η προσομοίωση, παιγνίδια, άσκηση και εξάσκηση, έρευνα πεδίου και συζήτηση με σκοπό την απόκτηση της νέας γνώσης. Μέσω της έρευνας, οι μαθητές και οι μαθήτριες προσέγγισαν ανώτερα γνωστικά επίπεδα που επέτρεψαν την κατανόηση εννοιών στα υπό μελέτη θέματα. Μία σημαντική μέθοδος που χρησιμοποιήσαν οι μαθητές και οι μαθήτριες είναι η υπολογιστική σκέψη, η οποία αποτελείται από τρία μέρη: αναγνώριση του προβλήματος και της αφηρημένης διατύπωσής του, τον χωρισμό του σε αρκετά βήματα – μικρότερα προβλήματα και τη χάραξη της στρατηγικής για την επίλυσή του. Αυτό το είδος εργασίας καθιστά τους μαθητές ικανούς να αποσαφνίσουν τον τρόπο λειτουργίας των μηχανών και των υπολογιστών και να κατανοήσουν τη γλώσσα των υπολογιστών, γεγονός που είναι προσαπαιτούμενο για την επιτυχή ενασχόληση με την προηγμένη τεχνολογία και για την επίτευξη των ανώτερων γνωστικών επιπέδων που απαιτούνται για την ενεργό εργασία τους σε τομείς STEM. Τα μακροπρόθεσμα οφέλη περιλαμβάνουν την επέκταση των προγραμμάτων σπουδών των σχολείων ώστε να περιλαμβάνουν και εξωσχολικές δραστηριότητες όπως η Ρομποτική και ο Όμιλος Επιστημών.

Εκτός των μαθητών και μαθητριών, και οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν ωφελήθηκαν από την εκμάθηση νέων εκπαιδευτικών και διδακτικών μεθόδων, ενώ οι λοιποί διδάσκοντες του σχολείου τους ωφελήθηκαν από την παρουσίαση των μεθόδων αυτών. Οι εκπαιδευτικοί κατέστησαν περισσότερο δημιουργικοί, ευέλικτοι και ανοιχτόμυσαλοι. Τα συμμετέχοντα σχολεία έγιναν πιο σύγχρονα, δυναμικά και συνεργατικά.

Δείτε τη σελίδα του σχεδίου εδώ:

<https://blogs.sch.gr/2gymnia/erasmus-ka229-slam-stem-learning-activities-methods/>

3
ο **3**

3
ο 3

2° Gymnasium of Nea Ionia Attikis

SLAM is an innovative project aimed at creating and developing devices, exchanging learning practices and materials in the STEM area by way of computational thinking, and highlighting the importance of synergy of all knowledge and skills needed for work in STEM to accomplish good results in that field. Four schools were involved in the project – Croatian, Cypriot, Greek, and Estonian.

As the name of our project suggests (SLAM - STEM Learning Activities & Methodology), the idea was to create activities for each of the following: science, technology, engineering, and math. So, every partner was responsible for one field of expertise. Due to the complexity of each field, they overlapped in some areas.

Science was assigned to the Croatian partner, technology to the Estonian partner, engineering to the Cypriot, and math to the Greek partner. Each partner had the most experience in their chosen field, so their task was to support and train the other partners. The direct participants of the project were students aged 13-15, and the total number of students of all four schools was 264. Every school included a subset of its teachers (33 in total) and school staff, students' parents, the local community, neighboring schools, and scientists.

During the initial student assessment, we defined the project's objectives: achieving higher levels of cognitive knowledge necessary for active work in STEM, improving basic competencies with emphasis on the STEM field, improving foreign language use, increasing students' experience in areas needed for further education, raising motivation for the use of ICT in learning and teaching, introducing new teaching methods in daily work to other colleagues, expanding the range of extracurricular activities in schools (ex. Science club, Robotics) and making them part of the schools' curriculum.

Through all this, participants developed and promoted the acquisition of relevant and high-quality skills and competencies. Project activities that students and teachers took part in were: organizing workshops, holding presentations and meetings, planning and participating in Science Days, visiting science festivals, setting up speeches by scientists, conducting experiments and field research, making scientific devices and tutorials. By participating in the project, students developed a sense of accomplishment and success, used new methods of work, expanded their horizons, and gained new friends. Holding project activities increased their motivation for working in the STEM area because they were, through immediate practical work, able to directly see the products of their labor.

They also gained insight into novel ways of learning, resulting in their greater inclusion in newly formed extracurricular activities. They accomplished better results in school because they used new learning methods and raised their cognitive knowledge to a higher level. In addition to that, they developed basic competencies in the STEM area. They also acquired various skills needed for practical work and improved the usage of the English language through communication and presentation of their work in LTAA. Teachers increased the quality of their work with new methods and through them influenced the education of future generations. Concrete results upon the completion of the project were the development of STEM KITS - building sets for making a wind tunnel, a hologram, a seismograph, and a soda machine, the production of methodological brochures, tutorials to teach a wider public, a book of students' scientific reports, the STEMopoly game, etc.

Methods used in the project were research, problem-solving, simulation, games, practical work, fieldwork, and discussion to gain new knowledge. Through research, students reached high cognitive levels that enabled conceptual understanding of topics that needed to be learned. An important method that students used was computational thinking, consisting of three parts: identifying the problem and its abstract formulations, dividing it into several steps – smaller problems, and making a strategic way of solving them.

This kind of work enabled students to see more clearly how machines and computers operate and to understand the language of computers better, which is a prerequisite for successful work with advanced technology and for achieving higher levels of cognitive knowledge needed for active work in STEM areas. Long-term benefits included the expansion of the school's curriculum with extracurricular activities such as the Robotics and Science Club. Along with students, teachers who participated benefited by learning new methods of work, and other teachers in their schools benefited by having those methods presented to them. Teachers became more creative, flexible, and open-minded. Schools became more modern, dynamic, and cooperative.

Project website:

<https://blogs.sch.gr/2gymnoia/erasmus-ka229-slam-stem-learning-activities-methods/>

3
ο 3

Προτεραιότητα: Πράσινο Erasmus / Green Erasmus

5^ο Γενικό Λύκειο Λάρισας

4

ο 1

Κωδικός	Code
2018-1-DE03-KA229-047415	2018-1-DE03-KA229-047415
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
5 ^ο Γενικό Λύκειο Λάρισας	5 th General Lyceum Larisa
Τίτλος σχεδίου	Project title
Let's get green - raising the awareness of ecological problems	Let's get green - raising the awareness of ecological problems
Χώρες	Countries
Γερμανία, Τουρκία, Ελλάδα, Ισπανία, Πολωνία	Germany, Turkey, Greece, Spain, Poland
Εταίροι / Partners	

Zespol Szkol Ponadgimnazjalnych im. prof. Czeslawa Majorka w Ryglicach (PL), Dilnihat Ozyegin Anaolu Lisesi (TR), INS Fonts del Glorieta (ES)

5^ο Γενικό Λύκειο Λάρισας

Hηροστασία του περιβάλλοντος αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια ένα θέμα που συζητιέται έντονα. Με το έργο μας ενημερώσαμε τους μαθητές για περιβαλλοντικά προβλήματα, γιατί το πρόβλημα μας επηρεάζει όλους. Με την αντιμετώπιση του θέματος, οι μαθητές μας έγιναν πιο υπεύθυνοι σχετικά με λήψη αποφάσεων όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος. Το έργο ήθελε οι μαθητές μας να αναγνωρίσουν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος και να συμπεριφέρονται υπεύθυνα για να διατηρήσουν έναν πλανήτη στον οποίο αξίζει να ζουν.

Στο ευρωπαϊκό αυτό σχέδιο, 5 σχολεία από την Ισπανία, την Πολωνία, την Ελλάδα, την Τουρκία και τη Γερμανία συνεργάστηκαν για να βρουν λύσεις σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας ή εμβάθυνσης της οικολογικής συνείδησης σε σχολικό επίπεδο. Σε κάθε συνάντηση ήταν παρόντες συνολικά 96 μαθητές και 15 εκπαιδευτικοί. Το σχολείο που υποδεχόταν τις αποστολές απασχολούσε πολύ περισσότερους μαθητές και καθηγητές. Λόγω του γεγονότος ότι πολλές δραστηριότητες (π.χ. η υλοποίηση της «Διεθνούς Πράσινης Ημέρας») πραγματοποιήθηκαν και σε άλλες τάξεις, πάνω από 2.000 μαθητές και περίπου 200 εκπαιδευτικοί επωφελήθηκαν από αυτό το έργο.

Δραστηριότητες που έγιναν

Συνάντηση εκπαιδευτικών για τον ακριβή σχεδιασμό και προετοιμασία του διετούς προγράμματος και τρεις συναντήσεις με μαθητές και εκπαιδευτικούς (η τέταρτη συνάντηση ακυρώθηκε λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού). Στις αντίστοιχες χώρες εταίρους, ασχοληθήκαμε από κοινού με τα ακόλουθα θέματα: το πρόβλημα της λειψυδρίας στην Ισπανία, την αστική ατμοσφαιρική ρύπανση στην Κωνσταντινούπολη, στην Τουρκία, την υγειεινή διατροφή και την οικολογική καλλιέργεια στην Πολωνία και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος στη σχολική και καθημερινή ζωή στην Ελλάδα και τη Γερμανία. Τους θεματικούς αυτούς άξονες επεξεργάστηκαν οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα σε διάφορα εργαστήρια που καλό θα ήταν να ενσωματωθούν στο μελλοντικό σχολικό πρόγραμμα σπουδών.

Τα αποτελέσματα του έργου και τα αναμενόμενα μακροπρόθεσμα οφέλη του περιλάμβαναν:

- Παραγωγή και διανομή φυλλαδίου που περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τα σχολεία να γίνουν πιο πράσινα.
- Καθιέρωση του σχολικού κήπου ως τόπου μάθησης.
- Σχεδιασμός «πράσινων» σχολικών αυλών
- Δημιουργία συστήματος διαχωρισμού αποβλήτων.
- Παραγωγή βιοπλαστικού.
- Παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος ως αναπόσπαστο μέρος του σχολικού προγράμματος σπουδών.
- Όσο γίνεται μεγαλύτερη δυνατή αποφυγή πλαστικών υλικών.
- Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο για εκπαιδευτικούς και μαθητές (άφιξη με ποδήλατο και μέσα μαζικής μεταφοράς).
- Σχολικό πάρτι με θέμα «As γίνουμε πράσινοι» συμπεριλαμβανομένων εκστρατειών για την προστασία του περιβάλλοντος.

4

ο 1

4

1

- Μεθοδολογικό πρόγραμμα σπουδών για την προστασία του περιβάλλοντος σε σχεδόν κάθε μάθημα.
- Οικολογικό φαγητό ως αναπόσπαστο μέρος του θέματος «Μαγειρική και Οικοκυρικά».
- Τεκμηρίωση του έργου (μόνιμη έκθεση στο σχολικό κτίριο και στην ιστοσελίδα του σχολείου), παρουσίαση αιθουσας Erasmus.
- Δημιουργία ομάδων μαθητών και εκπαιδευτικών σε όλες τις χώρες εταίρους για να εργαστούν σε ένα οικολογικό, βιώσιμο σχολικό πρόγραμμα σπουδών.
- Καθιέρωση «κλιματικών ελεγκτών» στα σχολεία (μαθητές που έχουν κάνει σκοπό τους να εξοικονομήσουν ενέργεια στις αιθουσες διδασκαλίας).
- Μέθοδοι σχεδιασμού ιστοσελίδας και ιστολογίων. Χρησιμοποιήθηκαν νέα προγράμματα και εργαλεία υπολογιστών.
- Συνεργασία με εξωσχολικούς εταίρους όπως μελισσοκόμους, αιγοπροβατοτροφεία και οργανώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η περαιτέρω απόκτηση δεξιοτήτων και προσόντων ήταν η ακόλουθη:

- Ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με διαφορετικά οικολογικά προβλήματα σε όλες τις χώρες εταίρους.
- Βελτίωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας και ΤΠΕ των μαθητών με την πραγματοποίηση παρουσιάσεων PPT και αφισών.
- Βελτίωση των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών, των δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας καθώς και των ικανοτήτων λήψης αποφάσεων.
- Ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης, της εμπιστοσύνης και της συνειδητοποίησης ότι οι ιδέες και οι εμπειρίες τους αντιπροσωπεύουν μια πολύτιμη συμβολή στο έργο.
- Σχολική συνεργασία με διάφορες εξωτερικές περιβαλλοντικές ομάδες.

Ενημερωθείτε αναλυτικά για το σχέδιο στην [twinspace](#) σελίδα του.

5th General Lyceum Larisas

Protecting the environment has been a hotly debated topic for many years. With our project, we made the students aware of environmental problems, because the problem affects us all. By dealing with the issue, our students became responsible decision-makers about environmental protection. The project wanted our students to recognize the importance of paying attention to the environment and behaving responsibly to preserve a planet worth living in.

In our European project, 5 schools from Spain, Poland, Greece, Turkey, and Germany worked together on solutions on how to create or deepen ecological awareness at the school level. A total of 96 traveling students and 15 traveling teachers were present at each meeting. The school attended mostly involved many more students and teachers. Because many activities (e.g., the implementation of the «International Green Day») were also carried out in other classes, over 2,000 students and approx. 200 teachers have benefited from this project.

Activities carried out

A teacher meeting for the precise planning and preparation of the two-year project and three project meetings with the students and teachers involved (the fourth meeting was canceled due to the coronavirus pandemic). In the respective partner countries, we dealt with the following topics together: the problem of water scarcity in Spain, urban air pollution in Istanbul, Turkey, healthy eating and ecological cultivation in Poland, and concrete measures for environmental protection in school and everyday life in Greece and Germany. These subject areas were worked out by the project participants in a variety of workshops and should be integrated into the future school curriculum.

The project's results and its expected longer-term benefits included:

- Production and Distribution of a brochure which includes guidelines for schools to get greener.
- Establishment of a school garden as a future place of learning.
- Design of «green» schoolyards.
- Establishment of a waste separation system.
- Production of bioplastic.
- Annual climate day as an integral part of the school curriculum.
- The greatest possible avoidance of plastic materials.
- Car-free day for teachers and students (arrival by bike and public transport).
- School party on the topic of «Let's get green» including campaigns for environmental protection.
- Methodological curriculum on environmental protection in almost every subject.
- Ecological food as an integral part of the subject «Cooking and Housekeeping».
- Documentation of the project (permanent exhibition in the school building and on the school website), the introduction of an Erasmus Room.

4

1

4

1

- Formation of project groups of pupils and teachers in all partner countries to work on an ecological, sustainable school curriculum.
- Establishment of «climate monitors» at schools (students who have made it their object to save energy in the classrooms).
- Methods of designing a website and blogs. New computer programs and tools were used.
- Cooperation with extracurricular partners such as beekeepers, goat farms, and environmental protection organizations.

The further acquisition of skills and qualifications were the following:

- Raising students' awareness of different ecological problems in all partner countries.
- Improving students' communication and ICT skills by making PPT and Poster presentations.
- Improving students' language skills, teamwork skills as well as decision-making competencies.
- Developing students' self-esteem, confidence and making them aware that their ideas and experiences stand for a valuable contribution to the project.
- School cooperation with different external environmental groups.

Discover more at the project's [twinspace](#) page.

Γυμνάσιο Γαβαλούς

Green Erasmus

4

2

Κωδικός	Code
2018-1-FR01-KA229-047667	2018-1-FR01-KA229-047667
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
Γυμνάσιο Γαβαλούς	Collège de Gavalou
Τίτλος σχεδίου	Project title
Analysis of Biodiversity and Cultures for a more Sustainable Development	Analysis of Biodiversity and Cultures for a more Sustainable Development
Χώρες	Countries
Γαλλία, Ρουμανία, Ιταλία, Ελλάδα	France, Romania, Italy, Greece
Εταίροι / Partners	

Collège Boris VIAN, SCOALA GIMNAZIALA "SF. NICOLAE",
ISTITUTO COMPRENSIVO DIOTTI

Γυμνάσιο Γαβαλούς

4

2

Hπολιτιστική πολυμορφία είναι χαρακτηριστικό κάθε κοινωνίας που έχει ταυτότητα, εθνική πρέση, ιστορία, γλώσσα και καλλιτεχνική έκφραση. Όπως το οικοσύστημα είναι απαραίτητο για τη βιοποικιλότητα, έτσι και η πολιτιστική ποικιλομορφία είναι απαραίτητη σε κάθε πολιτισμό και τον διάλογο. Και τα δύο αποτελούν σημαντικά ζητήματα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ευρωπαϊκής επικράτειας που πρέπει να καλλιεργηθούν στο σχολείο.

Αυτές οι σκέψεις αποτέλεσαν την αφορμή για το σχέδιο ABC2D. Οι δράσεις σχεδιάστηκαν με στόχο να αναπτυχθεί ο σεβασμός προς τον εαυτό, τους άλλους, το περιβάλλον και κάθε είδους διαφοροποίηση, σχολική, κοινωνική, πνευματική ή γλωσσική, και αναπτύχθηκε μια μη συμβατική προσέγγιση για τους νέους που κινδυνεύουν με αποτυχία και αποκλεισμό. Η μεταφορά γνώσης από φοιτητές σε μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και από επαγγελματίες σε εφήβους αποτελεί πλεονέκτημα για τη ζωή και τις εργασιακές εμπειρίες. Η προσέγγιση των θεματικών του σχεδίου έγινε με τρόπο που οι αυθεντικές δραστηριότητες αναδείχθηκαν σε ενοποιητικό μοτίβο για τις ομάδες.

Στόχος του σχεδίου ήταν να αντισταθμίσει την έλλειψη τεχνογνωσίας και τα γλωσσικά εμπόδια (καθώς οι συμμετέχοντες μιλούσαν τη μητρική γλώσσα τους, γαλλικά, ελληνικά, ιταλικά και ρουμανικά) με τη διαπραγμάτευση ενός θέματος σημαντικού και παγκόσμιου, και την ενεργοποίηση επιστημονικών γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τα θέματα του σχεδίου, που ανήκουν σε διάφορες κατηγορίες, επέτρεψαν την πλουραλιστική προσέγγιση και ανάλυσή τους υπό το πρίσμα της ολοκλήρωσης της ταυτότητας. Η πολιτιστική πολυμορφία αντιπροσωπεύτηκε από τις διαφορετικές μητρικές γλώσσες που αποτελούν εκδήλωση της πνευματικής κληρονομιάς.

Το γαλλικό σχολείο συντόνισε το σχέδιο και την επικοινωνία. Τα υπόλοιπα σχολεία πραγματοποίησαν τις προγραμματισμένες δραστηριότητες και διασφάλισαν την καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών, παιδαγωγικών και μεθοδολογικών διαδικασιών, και όλων των θετικών αποτελεσμάτων.

Κάθε μαθησιακό αντικείμενο που αξιοποιήθηκε από τους εκπαιδευτικούς καταγράφηκε και εκτυπώθηκε, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί από κάθε ενδιαφερόμενο, με στόχο τη διάδοση των δράσεων και καινοτόμες μαθησιακές προσεγγίσεις. Τα αποτέλεσματα του σχεδίου αναρτήθηκαν σε σχολικά ιστολόγια και διαδικτυακούς τόπους, ενώ αξιοποιήθηκε κάθε δυνατό ψηφιακό εργαλείο, όπως άρθρα, εκθέσεις αξιολόγησης, ερευνητικές δημοσιεύσεις, φωτογραφίες και βίντεο, ταινίες μικρού μήκους, θεατρικά και χορευτικά βίντεο, συναντήσεις και αναφορές ανταλλαγών. Τέλος, αξιοποιήθηκαν διαδικτυακές πλατφόρμες όπως το Facebook και το e-twinning.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, δραστηριότητες και δράσεις καταγράφηκαν και τροποποιήθηκαν, σύμφωνα με τις προτάσεις των συμμετεχόντων, μετά τον έλεγχο για τη σκοπιμότητά τους.

Η ποικιλομορφία και ο πλούτος του σχεδίου συνίσταται στη συμμετοχή οικογενειών από την τοπική κοινότητα που φιλοξένησαν μαθητές από ευρωπαϊκές χώρες και πήραν μέρος σε δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε βαθμίδας που πήραν μέρος στο σχέδιο, μέσα από τη συνεργασία, είχαν στόχο να ενισχύσουν τη συνεργατική πρωτοβουλία κάθε μέλους για την καλύτερη δυνατή διάδοση. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, οι συμμετέχοντες έκαναν αναφορά στις περιοχές προέλευσής τους, αξιολόγησαν τις εργασίες των μαθητών, μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους και συζήτησαν για τη μεθοδολογία που αξιοποιήθηκε στην προσέγγιση της θεματικής. Οι διαπρασωπικές σχέσεις που δημιουργήθηκαν επέτρεψαν την αλληλεπίδραση επάνω σε μεγαλύτερο αριθμό ζητημάτων και ανέδειξαν την έκταση του θέματος ως επιτυχημένου συνδυασμού για τις νέες γενιές.

Η ποικιλομορφία και η πολλαπλότητα των συνεργασιών επέτρεψε τον πολλαπλασιασμό των σχέσεων και τη διάδοση τεχνικών, περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και οικονομικών πληροφοριών. Η ενίσχυση των δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και των συγκεκριμένων πολιτιστικών πλαισίων κατά τη διάρκεια της παραμονής των μαθητών ή των καθηγητών στο εξωτερικό αποτέλεσε τη δύναμη του έργου.

Κύριος στόχος ήταν να αναδειχθεί ότι η διαφορετικότητα δεν είναι βιολογική ή κοινωνική συνθήκη, αλλά συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά που δεν πρέπει να μείνει στο παρελθόν, γιατί δύσκολα αναδύεται. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι μια μοναδική πηγή καινοτομίας, δημιουργικότητας, ανταλλαγών. Εκτός από τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη στην υλική και πνευματική της διάσταση.

4

2

4

2

o

Collège de Gavalou

Cultural diversity belongs to any social community which has its own identity, ethnic origin, history, language, and forms of artistic expression. As biodiversity needs the ecosystem to carry on and evolve, cultural diversity needs to take roots in a cultural system and the human dialogue. They both form the most important issues of sustainable development and of the European territory which the school has to speak about.

The number and variety of the proposed actions within this project ABC2D have been planned to develop the self-respect and the respect of other people as well as the respect of the environment and any kind of diversity: school, social, intellectual, or language diversity. The practical aspect consists of a non-conventional approach to help all those young people who risk failure and exclusion. Transmitting knowledge by college students to primary school students or by professional experts to our teenagers is a real advantage for future life and job experiences. They deal with the project topics in concrete terms so that these authentic and real-life activities would be the unifying leitmotif of groups.

The project aimed to overcome the domain expertise and the different languages barriers (French, Greek, Romanian and Italian) for a universal and noticeable topic. It mobilized various scientific knowledge and transversal skills.

The multiplicity of issues, belonging to different geographical areas, allowed both a pluralist approach and the analysis of the same topic under the aegis of identity integration. Cultural diversity was mainly represented by different languages being the manifestation of intellectual heritage.

The French college was the coordinator of the project and the communication platform. All partner schools were committed to carrying out the actions planned and had equal responsibility for ensuring the development of students' competencies and skills, the pedagogic and methodological procedures, and all the beneficial impacts.

A direct relationship with education staff was established by each country project coordinator to state the most appropriate learning approach for the 128 proposed actions. Every new learning object used by the teachers was recordable and printable, available to be re-used by any European educator to disseminate and transfer learning innovative approaches.

The project results were disseminated on the Internet using school blogs and sites, newspaper articles, evaluation reports, research publications, photos and videos, short films, drama and dance videos, meetings, and exchange reports. Facebook and the e-twinning platform were other means to implement the dissemination of results.

During the school partners' meetings, activity plans, as well as specific tasks, were detailed in an agenda considering everyone's suggestion after checking for the proposed activities feasibility.

The multiplicity of the project, its intrinsic richness involved local families who hosted European students and directly took part in the activities proposed during the workshops. All possible educational institutions were involved in the project (primary schools, lower and upper secondary schools, and universities for special purposes), and using multi-sectoral teamwork (schools, enterprises, business companies, local authorities, open farms...) we strengthened the collaborative initiative of each member aiming to professional and exploitable practice dissemination. During the local project meetings, each participant made specific areas reports and evaluated students' products, he/she shared his/her personal experience and discussed the methodology used to teach the topic.

These relations allowed sharing the highest number of issues achieved by the working group and showing the vastness of the topic as a successful combination for young generations.

The diversity and multiplicity of collaborations allowed the proliferation of relationships and the dissemination of technical, environmental, cultural, and also economic information. Enhancing the actions about environment protection and the specific cultural frames during the students' or teachers' stays abroad was the strength of the project.

The main objective was to show that what makes our diversity is not necessary only biological or social. It is also our cultural heritage which once forgotten, hardly re-emerges.

The cultural heritage was a unique source of innovation, creativity, of exchanges. As well as biodiversity, it ensures sustainable development in its material and spiritual dimensions.

4

2

o

Γυμνάσιο Γαστούνης

Green Erasmus

4

3

Κωδικός	Code
2018-1-TR01-KA229-059797	2018-1-TR01-KA229-059797
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
Γυμνάσιο Γαστούνης	Gymnasio Gastounis
Τίτλος σχεδίου	Project title
No Need For Another Toy, Water is Our Essential Joy!	No Need For Another Toy, Water is Our Essential Joy!
Χώρες	Countries
Τουρκία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Τσεχία, Ιταλία, Βουλγαρία	Turkey, Portugal, Greece, Czechia, Italy, Bulgaria
Εταίροι / Partners	

Kızören Somuncu Baba İmam Hatip Ortaokulu, Agrupamento António Correia de Oliveira, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Plzeň, Karlovarská 99, Istituto Comprensivo Pascoli/ CTP, Osnovno Uchilishte "Hristo Botev"

Γυμνάσιο Γαστούνης

4

3

Η έλλειψη νερού που θα αντιμετωπίσει ο κόσμος στο κοντινό μέλλον, είναι το αντικείμενο του σχεδίου.

Ο βασικός μας στόχος είναι να απομακρύνουμε ή να εκμηδενίσουμε την πιθανότητα να μπούμε ως χώρα στη λίστα αυτών με μεγάλο πρόβλημα έλλειψης νερού.

Γνωρίζουμε καλά ότι κάποιες Ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Έτσι, πιστεύουμε ότι ολόκληρη η ανθρωπότητα πρέπει να συνειδητοποιήσει την αξία του νερού και να βοηθήσει έχοντας ως μότο «Το νερό είναι περιουσία όλων μας».

Η Ευρωπαϊκή αναπτυξιακή πολιτική για το 2020 επικεντρώνεται στη λογική και σωστή χρήση των αποθεμάτων νερού. Ο στόχος μας είναι να αυξήσουμε την περιβαλλοντική ευαισθησία και να μειώσουμε την υπερβολική χρήση νερού.

Δίνεται έμφαση στην κατανόηση της αξίας του νερού, με ευχάριστες και επιμορφωτικές δραστηριότητες παρέχοντας έτσι, μια θετική οπτική ως προς τη σωστή χρήση νερού.

Στόχος μας ήταν να στηρίξουμε τη συνεργασία μεταξύ σχολείων εμπλέκοντας όλες τις πλικιαές ομάδες σε μια ενιαία εκπαιδευτική προσεγγιση.

Ενημερωθείτε αναλυτικά για το σχέδιο στο [No Need For Another Toy, Water is Our Essential Joy!](#).

Gymnasio Gastounis

4

3

Water scarcity the world will face shortly has been the main theme of our project.

We aim to find a way to delay our being a water-stressed country and at the same time to erase our potential presence in the list of such countries.

We are aware of the fact that some European countries have to deal with the same problem. So, we believe that the whole of humanity has to be aware of the value of water and protect our water supplies under the motto «water is the common property of all the world».

European Development Policy of 2020 emphasizes that water resources should be used efficiently. Our goal is to increase the environmental sensitivity for saving water resources.

Educating future generations to have an environmental conscience is the only way to resolve the problem.

We emphasized the essential importance of water through entertaining and educative activities providing a positive point of view towards reasonable water consumption.

Our goal was to support the collaboration among partner schools by reaching all levels of age groups in the framework of an integrated approach in education.

Discover more at [No Need For Another Toy, Water is Our Essential Joy!](#).

Προτεραιότητα: Ένταξη και πολυμορφία / Inclusion & Diversity

5° Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου

Κωδικός	Code
2018-1-FR01-KA229-047694	2018-1-FR01-KA229-047694
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
5° Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου	5 th Primary School of Aghios Nikolaos
Τίτλος σχεδίου	Project title
Play to grow	Play to grow
Χώρες	Countries
Γαλλία, Ελλάδα, Πολωνία	France, Greece, Poland
Εταίροι / Partners	
Ecole maternelle d Aulnay de Saintonge, Przedszkole nr 12 Plastusiowo w Gnieznie	

5

1

5

ο 1

5° Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου

Το σχέδιο Erasmus+ “Play to grow up” ήταν αποτέλεσμα κοινής επιθυμίας σχολείων από Γαλλία, Ελλάδα και Πολωνία, με σόχο οι μαθητές να εξικειωθούν την ευρωπαϊκή κουλτούρα και οι συμμετέχοντες να αναγνωρίζουν τα πρώτα σημάδια σχολικής εγκατάλειψης και να τα αντιμετωπίζουν.

Καθένα από τα σχολεία που πήρε μέρος στο σχέδιο είχε τις δικές του επιδιώξεις που όλες σχετίζονται με τη δύναμη του πολιτισμού. Τα σχολεία από τη Γαλλία, καθώς βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές, υλοποιούν δράσεις για να εξοικειώνουν τους μαθητές με τις έννοιες πολιτισμός και ευρωπαϊκός πολίτης. Ανάμεσα σε αυτές περιλαμβάνονται αλληλογραφία με κατοίκους από πόλεις, ταξίδια, δραστηριότητες σχετικά με τον πολιτισμό και την καλλιέργεια των γλωσσών, και συνεργασίες με παράγοντες από την τοπική κοινωνία. Επίσης, προσαρμόζουν τις μεθόδους διδασκαλίας που αξιοποιούν, ώστε να υπάρχει συνέχεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας από το νηπιαγωγείο έως το γυμνάσιο για να μπορέσουν όλοι οι μαθητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Τέλος, το νηπιαγωγείο έχει υιοθετήσει συγκεκριμένο πρωτόκολλο για τη φιλοξενία παιδιών από την ηλικία των 2 ετών.

Το σχολείο από την Πολωνία θέτει τον κάθε μαθητή στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επιδιώκει την εξατομικευμένη μάθηση και αξιοποιεί τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης. Συνδυάζει όλα αυτά με τον πολιτισμό που επιτρέπει την ανάπτυξη των μαθητών από μικρή ηλικία.

Το σχολείο από την Κρήτη, με συμμετοχή σε σχέδιο Comenius, άλλα σχέδια Erasmus+ στον τομέα της Σχολικής Εκπαίδευσης και φεστιβάλ που οργανώνεται από δασκάλους, συνεχίζει να καλλιεργεί το άνοιγμα στον κόσμο και τη διαπολιτισμικότητα. Αντίληψη των εκπαιδευτικών του σχολείου είναι ότι τα παιχνίδια και οι συμμετοχή σε σχέδια και ανταλλαγές έχουν σημαντική θέση στη ζωή των μικρών μαθητών.

Στο σχέδιο ενεπλάκησαν όλοι οι μαθητές του σχολείου, όλοι οι εκπαιδευτικοί αλλά και οι περισσότεροι γονείς.

Από την αρχή του είχαν σχεδιαστεί οι δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθούν οι σόχοι που είχαν εξαρχήσι τεθεί. Κατά την υλοποίηση ακολουθήθηκε πιστά ο σχεδιασμός όσον αφορά στις δραστηριότητες μέσα στο χρονικό περιθώριο που είχε συμφωνηθεί. Τα παιδιά αντιλήφθηκαν την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα και ήρθαν σε άμεση ή έμμεση επαφή με τον πολιτισμό των χωρών που συμμετείχαν. Μέσω αυτής της επαφής ανέπτυξαν γλωσσικές δεξιότητες, απέκτησαν γνώσεις, έμαθαν να συνεργάζονται και να δουλεύουν ομαδικά, βελτίωσαν την ικανότητα τους να επικοινωνούν στην αγγλική γλώσσα. Επιπλέον βελτιώθηκε η αυτοεκτίμησή τους και τονώθηκε η αυτοπεποίθησή τους και η εμπιστοσύνη στον εαυτό τους. Έμαθαν να παίζουν και να κατασκευάζουν πλήθος παιχνιδιών και μέσω αυτών διασκέδασαν και ήρθαν πιο κοντά με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.

Οι εκπαιδευτικοί ανέπτυξαν νέες παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές μεθόδους μέσω της παρατήρησης μέσα στην τάξη στα σχολεία και στις χώρες που μετακινούνταν, με τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων καθώς και με την αναλυτική ενημέρωση για το εκπαιδευτικό σύστημα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται.

Στα δύο χρόνια δημιουργήθηκαν δύο νέα, κοινά, ομαδικά παιχνίδια μεταξύ των τριών χωρών, ένα επιτραπέζιο και ένα εξωτερικό χώρου, κατάλληλα για όλες τις τάξεις του δημοτικού. Τα παιχνίδια τα εμπνεύστηκαν και τα δημιούργησαν οι μαθητές του σχολείου με τη στήριξη των δασκάλων τους. Μέσα από το πρώτο παιχνίδι οι μαθητές γνώρισαν ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία όλων των συμμετεχόντων κρατών, ενώ το δεύτερο είχε σκοπό την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση τους.

Στις δυσκολίες του προγράμματος συγκαταλέγονται μόνο οι ακυρώσεις και οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας.

Παρά τις δυσκολίες η επικοινωνία μεταξύ των σχολείων των χωρών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα συνεχίστηκε μέσω τηλεδιασκέψεων και οι δραστηριότητες συνεχίστηκαν έως τη λήξη του προγράμματος με παραλλαγές. Πλέον τα παιχνίδια έχουν μπει στη ζωή του σχολείου μας ως παιδαγωγικό αλλά και εκπαιδευτικό μέσο.

Η διάχυση του προγράμματος έγινε με ραδιοφωνικές συνεντεύξεις, άρθρα στην τοπική εφημερίδα, αναρτήσεις στα κοινωνικά δίκτυα και τον [ιστότοπο του σχολείου](#), αλλά και με ποικίλες εκδηλώσεις στον σχολικό χώρο.

5

ο 1

5

ο 1

5th Primary School of Aghios Nikolaos

The Erasmus+ project «Play to grow up» was born from a common desire between French, Greek, and Polish schools to open their pupils to European culture but also to allow the teams to fight against the first signs of dropping out of school.

French schools, located in ZRR (Rural Revitalization Zone) have been working for several years, through different projects, to allow their students to open up culturally and consider themselves European citizens. Several projects were carried out to reinforce this shared experience and culture: USEP, correspondence with city dwellers, cultural projects, discovery trips, activities related to languages, projects with local partners (parents, toy library, media library, associations, etc.). Kindergarten had a specific protocol to accommodate children from 2 years old. Schools were also thinking about the continuity of school trajectories from kindergarten to high school: they tried to adapt their teaching methods to allow all students to acquire the skills needed.

The Polish school wished to work with each child personally and is committed to the theory of multiple intelligences. The school wondered about the continuity of this work thanks to cultural openness, which allows the development of students from a very young age.

The Cretan school, with its previous participation in a Comenius project, continued of opening towards other and intercultural exchanges thanks to the project «Play to grow». Indeed, the place of games, projects, and exchanges is important in the lives of students in the city. Furthermore, they participate each year in a festival created by teachers.

All the teachers, students, and the majority of their parents of our school participated in the project.

All the activities of the project were planned from the beginning to achieve the initial goals. The initial planning was followed through the whole implementation as agreed. The children understood their European identity and came in contact with the culture of the participating countries. Through this experience, they developed language skills, knowledge, learned how to collaborate, and improved their ability to speak English. Furthermore, their self-esteem, self-confidence, and trust towards themselves were enhanced. The pupils learned new games and how they can construct some of them. Through these procedures, they came closer to each other, to their teachers, and their parents.

Teachers used new pedagogical and educational methods, through observation, discussion, and exchange of opinions with the teachers of the other countries. In France and Poland, Greek teachers watched different teaching processes and educational systems.

Within the 2 years of the project, two new common team games were created with the collaboration of the three countries, one board game and one outdoor game for kids at any age. Games were inspired and created by the pupils with their teachers' support and help. Through the common board, game children got to know the partner countries' culture and history and the second common game raised awareness about planet earth and the environment.

The only difficulties of the project made their appearance after the cancellations and the restrictions we had because of the pandemic of COVID-19.

Despite the difficulties, communication between the partners of the project was continued through videoconferences and the activities took place under different terms till the end of the project. Now games are part of our school's life as a pedagogical and educational tool.

The project's dissemination was made through radio interviews, articles in the local newspaper, posts on social media, on the [school's site](#), and through various events that took place in our school.

4° Γενικό Λύκειο Σερρών

Inclusion & Diversity

Κωδικός	Code
2018-1-IT02-KA229-048266	2018-1-IT02-KA229-048266
Τομέας	Sector
Σχολική Εκπαίδευση	School Education
Φορέας	Organization
4 ^o Γενικό Λύκειο Σερρών	4 th General Lyceum Serron
Τίτλος σχεδίου	Project title
The Right to be different in a European Context	The Right to be different in a European Context
Χώρες	Countries
Ιταλία, Βουλγαρία, Ολλανδία, Ελλάδα, Πολωνία	Italy, Bulgaria, Netherlands, Greece, Poland
Εταίροι / Partners	

ISISS ENRICO MATTEI, Marnix College, 120 Primary School "G.S. Rakovski", Skola Podstawowa nr 5 im. Krola Jana III Sobieskiego

5
ο 2

5
2

4° Γενικό Λύκειο Σερρών

Στόχος του σχεδίου 'The Right to be different in a European Context' ήταν η διαφορετικότητα στην πολυπολιτισμική τάξη, μια διαφορετικότητα που δεν περιλαμβάνει μόνο προφανείς διαφορές, όπως ηλικία, φύλο και εθνικότητα, αλλά και αόρατες. Οι δάσκαλοι πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ότι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί από πολλές απόψεις και, με κατανόση, εκτίμηση και διαχείριση αυτών των διαφορών αποτελεσματικά, να βοηθήσουν ώστε οι ίδιοι και οι μαθητές να επωφεληθούν.

Το σημαντικότερο είναι ότι μια σχολική κοινότητα που αναγνωρίζει και αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα της είναι πιθανότερο να δημιουργήσει παραγωγική μάθηση.

Το σχέδιο -και τα σχολεία από τις 5 χώρες που συμμετείχαν σε αυτό- επικεντρώθηκε στο θέμα της πολυπολιτισμικότητας, για να ευαισθητοποιήσει δασκάλους και μαθητές. Με συζητήσεις, ανταλλαγές εμπειριών και καλών πρακτικών, στόχος ήταν να εισαχθούν νέες μέθοδοι διδασκαλίας στις πολυπολιτισμικές τάξεις ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους μέσα από μια ευρωπαϊκή προοπτική. Αυτά βοήθησαν τους μαθητές να γίνουν ώριμοι, να πάρουν αποφάσεις και να βρουν ενναλακτικές. Επίσης, με το υλικό που παράχθηκε από το σχέδιο διαδόθηκαν οι ιδέες και οι προτάσεις, και δόθηκε πρόσβαση στα αποτελέσματα του σχεδίου και σε άλλους εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν παρόμοια ζητήματα στις τάξεις τους, με σκοπό την ευρύτερη αποδοχή όχι μόνο των μειονοτικών εθνοτικών ομάδων αλλά και εκείνων που θεωρούνται διαφορετικοί.

Το έργο ανέπτυξε το σχολικό πρόγραμμα σπουδών με διάφορους τρόπους:

- Σύγχρονες Ξένες Γλώσσες.** Αποτέλεσαν μια χρήσιμη πηγή για τους μαθητές ώστε να μάθουν βασικές φράσεις σε διαφορετική γλώσσα και να διευρύνουν την ευρωπαϊκή πολιτιστική συνείδησή τους. Τα αγγλικά ήταν η γλώσσα επικοινωνίας και τη χρησιμοποίησαν σε όλες τις δραστηριότητες του έργου. Οι μαθητές ανέπτυξαν γλωσσικές δεξιότητες με τη διαδικτυακή επικοινωνίας και τις προσωπικές επαφές κατά τις επισκέψεις.
- Μαθηματικά.** Στα Μαθηματικά ετοιμάστηκαν και αναλύθηκαν ερωτηματολόγια. Τα αποτελέσματα συγκεντρώθηκαν σε διαγράμματα ράβδων και γραφήματα πίτας για να τα δουν όλοι οι μαθητές.
- Τέχνες.** Οι μαθητές σχεδίασαν έναν λογότυπο σχετικό με το θέμα του σχεδίου. Σχεδίασαν και εκστρατεία για την ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα.

Οι μαθητές παρουσίασαν τη δουλειά τους και φωτογραφίες από τις επισκέψεις με πρωτότυπους, σαγηνευτικούς και ελκυστικούς τρόπους.

- Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας.** Οι λογότυποι κάθε χώρας σχεδιάστηκαν σε έναν κοινό λογότυπο, τα DVD επεξεργάστηκαν και τροποποιήθηκαν στα μαθήματα ΤΠΕ. Οι μαθητές παρουσίασαν εργασίες σε λογισμικά όπως PowerPoint, Publisher και Photoshop, και ερεύνησαν αποτελεσματικά με την αξιοποίηση του Διαδικτύου. Εξοικειώθηκαν με τεχνολογικά προγράμματα και συσκευές επικοινωνίας όπως διαδραστικό πίνακα, email, Skype, WhatsApp, Facebook and e-twinning.
- Γεωγραφία, Ιστορία και Κοινωνικές Επιστήμες.** Έμαθαν τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά και την ιστορία κάθε έθνους, και διευρύναν τους ορίζοντες και την πολιτιστική συνείδησή τους.

Η μεθοδολογία που αξιοποιήθηκε στο έργο προέρχεται από τον τομέα των κοινωνικών επιστημών και βασίζεται σε δύο μεθόδους, το ερωτηματολόγιο και τη συνέντευξη.

Οι μαθητές (περίπου 80 για κάθε σχολείο), οι δάσκαλοι (περίπου 20 για κάθε σχολείο) και το προσωπικό (περίπου 10), που συμμετέχουν στο έργο, αναγνώρισαν τη σημασία μιας πολυπολιτισμικής Ευρώπης, με εμπειρικό τρόπο, και ενημερώθηκαν για το θέμα με διαφορετικές μεθόδους. Δημιούργησαν αυθεντικά υλικά που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και καλλιέργησαν τις γλωσσικές ικανότητές τους ως προς την αγγλική. Πήραν μέρος στην κοινωνική ζωή του σχολείου και της πόλης τους, έμαθαν να εντοπίζουν τις αντικειμενικές πληροφορίες, να διατηρούν μια αντικειμενική στάση απέναντι τους και να βοηθούν, όταν χρειάζεται.

Τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα του σχεδίου είναι:

- Συνειδητοποίηση και κατανόση της κοινωνικής, γλωσσικής και πολιτιστικής ποικιλομορφίας, χάρη στην εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του σχεδίου με επαφή με άλλους πολιτισμούς.
- Καλύτερη γλωσσική επικοινωνία των συμμετεχόντων στο σχέδιο.
- Κατανόση της αποτελεσματικότητας των δράσεων των τοπικών κοινωνιών.
- Επέκταση της διδακτικής βάσης των σχολείων σε υλικά που χρειάζονται για να γίνουν πιο ελκυστικά και αποτελεσματικά τα μαθήματα της ιστορίας, των κοινωνικών επιστημών, της λογοτεχνίας και των αγγλικών.
- Δημοσίευση των αποτελεσμάτων του σχεδίου στις ιστοσελίδες των σχολείων, το e-twinning και την Erasmus+ Project Results Platform, για να αποτελέσουν έμπνευση σε όσους άλλους ενδιαφέρονται.

Τα σχολεία που πήραν μέρος συνέχισαν να διατηρούν επικοινωνία μεταξύ τους τόσο στο διαδίκτυο όσο και στην κοινή ιστοσελίδα που δημιούργησαν ακόμη και μετά την ολοκλήρωση του έργου. Επίσης, συζήτησαν τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα του σχεδίου σε σχέση με τους στόχους που είχαν προσδιορίσει.

Η φιλοδοξία ήταν να αναπτυχθούν δια βίου δεσμοί μεταξύ των σχολείων για να ενθαρρυνθούν οι επήσιες ανταλλαγές.

5
2

5
o
2

4th General Lyceum Serron

The aim of the project “The Right to be different in a European Context” was to focus on diversity in the multicultural classroom whereas diversity is not only about obvious visible differences that everyone can see (e.g. age, gender, ethnicity) but also invisible differences. This means that as teachers we recognize that people are different in many ways and by understanding, valuing, and managing these differences effectively, we all (teachers and students) will benefit.

Most importantly a classroom community that is aware of and embraces its diversity is likely to engender more productive learning.

Our project -including 5 countries- wanted to focus on this issue, arousing awareness among teachers and students. Through discussions, exchange of personal experiences, and good practices we wanted to introduce new methods of teaching to our multicultural classes to encourage our students to develop their creativity also in a European perspective. All this helped our students become mature, helped them make their own decisions, and find paths to future solutions. What is more, thanks to materials produced by our project, we were able to spread our ideas and plans internationally, giving access to our results to other teachers facing issues integration, hopefully, this ensured a wider acceptance not only of minority ethnic groups but also of all those who are considered different.

The project was looked upon as developing the whole school curriculum in a variety of ways:

- **Modern Foreign Languages.** It was a useful resource for pupils to learn basic phrases in a different language and widen their European cultural awareness. English was the common language and they used English in all the activities of the project. Pupils also developed their linguistic skills through communication via the internet and personal contacts during pupils' visits.
- **Math.** Questionnaires were prepared and were analyzed in the Math lessons. The results were collated into bar charts and pie charts for all pupils to see.
- **Art.** Pupils designed a logo that was associated with the project's topic. They also designed a poster campaign to raise awareness of the topic.

Pupils presented their work and pictures of visits in original, captivating and engaging ways.

- **ICT.** The logos of each country were finally designed into a common logo, DVDs were edited and modified in the ICT lessons. Pupils also were presenting work on software such as PowerPoint, Publisher, and Photoshop and were able to research effectively using the Internet. They got familiar with technological communication programs and devices such as interactive whiteboards, e-mail, Skype, WhatsApp, Facebook, and e-twinning.
- **Geography, History, and Social Science.** Classes learned about the geographical features and history of each nation to broaden their horizons and cultural awareness.

The methodology which was used in the project was based from the field of social science and it was based on two methods: the questionnaire and the interview.

Pupils (about 80 for each school), teachers (about 20 for each school), and staff (about 10)

taking part in the project, recognized the importance of a multicultural Europe, in partnership countries in an empirical way and they gained the information on this theme with the use of different methods; to create authentic materials to be used during lessons; to increase their faculties of speech within the range of English; to participate more actively in the social life of their school and the city; to promote their culture and identity in other European countries; to learn to gain the objective information, to assume an attitude to it and if needed to help.

The long-term advantages which were expected at the end of the realization of the project were:

- Greater consciousness and understanding of the social, lingual, and cultural diversity, thanks to the experience gained in the project in contact with other cultures.
- Better linguistic communicability of the participants of the project.
- Greater consciousness of the effectiveness of actions of local communities.
- Extending the didactic base of schools into materials needed to make lessons of history, civics, literature, and English more attractively and effectively.
- The publication of results and work produced in this project on school websites, e-twinning, and the Erasmus+ Project Results Platform will inspire people who are interested in developing their international projects.

Participating countries continued to maintain links with each other on the internet and common website after the project has ended. They discussed the long-term impacts of the project relating to the objectives identified earlier.

The aspiration was to develop lifelong links with each other to encourage annual exchange visits.

5
o
2

Τομέας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

IMEE ΓΕΣΕΒΕΕ

6

ο 1

Κωδικός	Code
2018-1-EL01-KA202-047778	2018-1-EL01-KA202-047778
Τομέας	Sector
Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Vocational Education and Training
Φορέας	Organization
Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας – IMEE ΓΕΣΕΒΕΕ	Instituto Mikron Epichiriseon Genikis Synomospondias Epaggelmaton Bio-technon Emporou Ellados – IMEGSE-BEE
Τίτλος σχεδίου	Project title
Mentorship Evaluation aNd Training in ORganisations for WBL at EU	Mentorship Evaluation aNd Training in ORganisations for WBL at EU
Χώρες	Countries
Ελλάδα, Σουηδία, Τουρκία, Αγγλία	Greece, Switzerland, Turkey, United Kingdom
Εταίροι / Partners	

ΔΙΕΚ Αιγάλεω, ViaSyst Synergy Services SA, Bahcesehir Universitesi Foundation, Centre for factories of the future limited, Fondation EfCoCert.

IMEE ΓΕΣΕΒΕΕ

Tο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τον Ιανουάριο 2012, συμφώνησε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να αυξήσουν «ουσιαστικά τον αριθμό των περιόδων μαθητείας και πρακτικής άσκησης για να διασφαλίσουν ότι αντιπροσωπεύουν πραγματικές ευκαιρίες για τους νέους, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και, όπου είναι δυνατόν, ενσωματωμένες στα εκπαιδευτικά προγράμματα».

Σύμφωνα με το πρόσφατα εγκριθέν «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για Ποιοτική και Αποτελεσματική Μαθητεία» (Οκτώβριος 2017), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζει 14 βασικά κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για να αναπτύξουν ποιοτικές και αποτελεσματικές θέσεις μαθητείας. Μεταξύ των συγκεκριμένων κριτηρίων, γίνεται σαφής αναφορά στην αναγκαιότητα ύπαρξης ειδικής διαδικασίας για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές και μέντορες για «να ενημερώσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες τους προκειμένου να εκπαιδεύσουν τους μαθητεύομενους σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες μεθόδους διδασκαλίας και κατάρτισης και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας».

Οι ενδοεπιχειρησιακοί μέντορες Μάθησης με Βάση την Εργασία (MBE) βρίσκονται στον πυρήνα της ποιοτικής MBE. Ωστόσο, οι ενδοεπιχειρησιακοί μέντορες MBE, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, στερούνται τυποποιημένης υποστήριξης και καθοδήγησης που θα θέσει τις προσδοκίες και τα όρια διευκρινίζοντας και διασφαλίζοντας την επιτυχημένη συμβολή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Ως εκ τούτου, δημιουργεί διοικητικούς φραγμούς που παρακωλύουν την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την πρώθηση ενός συντονισμένου, ενοποιημένου συστήματος δικτύου για την Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση (ΕΕΚ) και τους στόχους του προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (ΔΒΜ) για την ενίσχυση της διασυνοριακής κινητικότητας των εργαζομένων.

Επίσης, με βάση τις εντοπισμένες ανάγκες και τα κενά της MBE από την NetWBL, υπάρχει σημαντική ανάγκη για την ανάπτυξη προτύπων και προσόντων που προσδιορίζουν συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες παρέχοντας επαρκή αξιολόγηση που οδηγεί σε έγκυρη πιστοποίηση διασφαλίζοντας την ποιότητα της ενδοεπιχειρησιακής Μεντορικής για MBE σε θέσεις μαθητείας και πρακτικής άσκησης.

Το σχέδιο "#Mentor4WBL@EU" συνεισφέρει στη θεωρητική περιοχή της μεντορικής ως μια καινοτόμη προσέγγιση της MBE και την επαγγελματοποίηση των ενδοεπιχειρησιακών μεντόρων της MBE στην ΕΕ καθώς στοχεύει:

- Να αναπτύξει προσόντα συμβατά με το ECVET για διατομεακές επαγγελματικές δεξιότητες, γνώσεις και ικανότητες που είναι απαραίτητες για την απόκτηση υψηλής ποιότητας ενδοεπιχειρησιακής μεντορικής για MBE σε μαθητεύομενους και ασκούμενους.
- Να ενισχύσει τις δεξιότητες των ενδοεπιχειρησιακών μεντόρων για MBE, αναγνωρίζοντας παράλληλα την προηγούμενη μάθησην η οποία παραβλέπεται και δεν αναγνωρίζεται αυτήν την στιγμή, μέσω πλεκτρονικής κατάρτισης βασισμένης σε καινοτόμες προσεγγίσεις με επίκεντρο τον μαθητή και ενσωματώνοντας τη χρήση των ΤΠΕ.
- Να αναπτύξει συνεργασίες μεταξύ των επιχειρήσεων και της ΕΕΚ για τη διασφάλιση της συνάφειας με την αγορά εργασίας μέσω της παροχής υψηλής ποιότητας MBE από τις επιχειρήσεις και της προσβασιμότητας στη συνεχιζόμενη μάθηση της ΕΕΚ.
- Να ενισχύσει, μέσω ενός Ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης μεντόρων στο χώρο εργασίας βασισμένο σε μια Ευρωπαϊκή κάρτα δεξιοτήτων για μέντορες, τη διαφάνεια, την αναγνώριση και την επικύρωση δεξιοτήτων και προσόντων μέσω καινοτόμων μεθόδων πλεκτρονι-

6

ο 1

6

ο 1

κίνησης αξιολόγησης με την ανάπτυξη μιας διαδικτυακής πλατφόρμας αφιερωμένης στην εξέταση ικανοτήτων.

- Να ενισχύσει την πρότερη μάθηση διευκολύνοντας τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία.

Σύμφωνα με το προαναφερθέν σκεπτικό, οι εταίροι του σχεδίου #Mentor4WBL@EU επιλέχθηκαν με βάση τη συμμετοχή τους σε προηγούμενα ή τρέχοντα σχέδια της ΕΕ, το σύνολο των δεξιοτήτων τους και την ικανότητά τους να παραδώσουν τα αποτελέσματα του σχεδίου. Η κοινοπραξία αποτελείται από εταίρους με εμπειρία σε σχέδια της ΕΕ, όπως εργοδοτικές οργανώσεις (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ), δημόσιες αρχές (ΟΑΕΔ), φορείς πιστοποίησης (EFCoCert), ΜΜΕ (ViaSyst και C4FF), Πανεπιστήμια (BAU) και πάροχοι ΕΕΚ (IEK Αιγάλεω).

Η μεθοδολογία που ακολουθεί το σχέδιο στοχεύει στην εκπλήρωση των ακόλουθων δύο στόχων:

- Διασφάλιση της εγκυρότητας και της αποδοχής των αποτελεσμάτων του σχεδίου μεταξύ των εταίρων. Η συγκεκριμένη διαδικασία διασφαλίσθηκε μέσω της δημιουργίας μιας Συντονιστικής Επιτροπής αποτελούμενης από τους εταίρους του σχεδίου και συνεργαζόμενους εταίρους.
- Συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων σχετικών ενδιαφερομένων, προκειμένου τα αποτελέσματα του σχεδίου να αποκτήσουν εγκυρότητα και τεχνογνωσία. Έτσι, πραγματοποιήθηκαν τρεις πολλαπλασιαστικές εκδηλώσεις (ήτοι Ηνωμένο Βασίλειο, Τουρκία και Ελλάδα) και ένα τελικό συνέδριο (Ελλάδα), προκειμένου να εφαρμοστεί μια ευρύτερη διαδικασία συζήτησης.

Στο πλαίσιο του έργου παράχθηκε ένας αριθμός Πνευματικών Αποτελεσμάτων, όπως:

- Σχεδιασμός μαθημάτων και αναλυτικών προγραμμάτων για ενδοεπιχειρησιακούς μέντορες της MBE.
- Σχέδιο Πιστοποίησης Μέντορα της MBE στην ΕΕ.
- Ανάπτυξη περιεχομένου πλατφόρμας μαθήματος και πλατφόρμα.
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα για διαδικτυακή πιστοποίηση ικανοτήτων.
- Πιλοτική εφαρμογή της πλατφόρμας κατάρτισης και του πλεκτρονικού συστήματος πιστοποίησης.
- Έκθεση αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.

Τέλος και με βάση τις προαναφερθείσες δραστηριότητες, ο κύριος αντίκτυπος του σχεδίου μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων των ενδοεπιχειρησιακών μεντόρων της MBE.
- Βελτίωση της ποιότητας της μαθητείας και της πρακτικής άσκησης.
- Μετατροπή των ΜΜΕ σε ποιοτικούς χώρους MBE.
- Ενίσχυση της «κουλτούρας» συνεργασίας, ΔΒΜ και πιστοποίησης ενδοεπιχειρησιακών μεντόρων της MBE με βάση μια κοινή μεθοδολογία.

- Χρήση και διάδοση της πλατφόρμας (και του μαθήματος) από τους εμπλεκόμενους εταίρους σε εθνικό επίπεδο.
- Πιστοποίηση των ικανοτήτων των μεντόρων της MBE που διατίθενται σε όλη την Ευρώπη.
- Αύξηση του αριθμού κινητικότητας των πιστοποιημένων μεντόρων στην Ευρώπη.
- Αξιοποίηση του εγχειριδίου του συστήματος πιστοποίησης του μέντορα MBE στην ΕΕ και της πλατφόρμας πλατφόρμας αξιολόγησης από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. PCB, εθνικές αρμόδιες αρχές).

Ιστοσελίδα σχεδίου: <https://www.mentor4wbl.eu/>

6

ο 1

6

ο 1

IMEGSEBEE

The European Council (January 2012) agreed that the Member States should increase «substantially the number of apprenticeships and traineeships to ensure that they represent real opportunities for young people, in cooperation with social partners and where possible integrated into education programmes».

According to the newly adopted «European Framework for Quality and Effective Apprenticeships» (October 2017), European Commission identifies 14 key criteria that the Member States and stakeholders should use to develop quality and effective apprenticeships, among which concrete reference is made for a specific procedure for teachers, trainers, and mentors to «update their skills and competences to train apprentices according to the latest teaching and training methods and labor market needs».

In-company WBL mentors are at the core of quality WBL, however, in most European countries, they lack standardized support and guidance which will set the expectations and boundaries clarifying and ensuring their successful contribution in the learning process. Thereby it poses administrative barriers to achieving the EU's targets for the promotion of a coordinated, unified network system on VET and the targets of the LLL-program to bolster cross-border mobility of workers.

Based also on the WBL needs and gaps identified by NetWBL, there is a significant need for the development of standards and qualifications identifying certain knowledge, skills, and competencies providing an adequate assessment that leads to valid certification ensuring quality in-company WBL mentorship for apprentices and interns.

“#Mentor4WBL@EU” project contributes to the institutionalization of mentorship as an innovative WBL approach and the professionalization of in-company WBL mentors in the EU as it aimed to:

- Develop ECVET compliant qualifications for trans-sectoral vocational competencies for qualifying high-quality in-company WBL mentorship for apprentices and interns.
- Boost the skills of in-company WBL mentors, while recognizing prior learning which is now underdeveloped and non-qualified, through online training based on innovative learner-centered approaches incorporating the use of ICT.
- Develop VET business partnerships for ensuring labor market relevance through high-quality WBL provision from companies and access to continuing VET learning.
- Enhance, through a European certification scheme for workplace mentors based on a European skill card for mentors, transparency, recognition, and validation of skills and qualifications via innovative e-assessment methods through the development of an online platform dedicated to competencies examination.
- Enhance prior learning facilitating the transition from education to work.

Under the aforementioned rationale, the #Mentor4WBL@EU project’s partners had been chosen based on their previous or current EU projects’ involvement, their skill sets, and their ability to deliver the project outputs. The consortium is composed of partners experienced in EU projects such as employers’ organizations (IME GSEVEE), public authority and Apprenticeship providers (OAED), certification bodies (EFCoCert), SMEs (ViaSyst and C4FF), universities (BAU), and VET providers (DIEK Aigaleo).

The implemented methodology aimed at the fulfillment of the following 2 targets:

- To assure the validity and acceptability of the project’s results among the partners. The specific procedure was guaranteed through the creation of a Steering Committee composed of experts from the project & associated partners.
- To involve as many related stakeholders as possible, so that project’s outputs gain invalidity and expertise. Thus, three multiplier events (i.e., United Kingdom, Turkey, and Greece) and a final conference (Greece) took place, so that a broader debating procedure could be implemented.

In the framework of the project several IOs were produced:

- Course and Syllabus design for in-company WBL mentors for apprenticeships and internships.
- EU WBL Mentor Certification Scheme.
- E-course content development and platform.
- IT platform for online competence certification.
- Testing of the e-training and the e-certification scheme.

Exploitation report

Finally, and based on the previously mentioned activities, the project’s main impact can be summarized as follows:

- Development of skills and competencies of in-company WBL mentors for apprenticeships and internships.
- Improving the quality of apprenticeships and internships.
- Transform SMEs into quality WBL venues.
- Boosting of the «culture» of cooperation, LLL, and certification for in-company WBL mentors based on a common methodology.
- Usage and dissemination of e-learning platform (and course) by the involved partners within the national level.
- Certification of WBL mentor competencies available in all Europe.
- Increase the number of mobilities of certified mentors in Europe.
- Exploitation of the EU WBL mentor certification scheme manual and the e-assessment platform by other stakeholders (e.g. PCBs, national relevant authorities).

Project website: <https://www.mentor4wbl.eu/>

6

ο 1

Τομέας Ανώτατης Εκπαίδευσης

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Κωδικός	Code
2018-1-EL01-KA203-047691	2018-1-EL01-KA203-047691
Τομέας	Sector
Ανώτατη Εκπαίδευση	Higher Education
Φορέας	Organization
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	University of West Attica
Τίτλος σχεδίου	Project title
EDUVAC - Educating Vaccination Competence	EDUVAC - Educating Vaccination Competence
Χώρες	Countries
Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Σλοβακία, Φινλανδία	Greece, Italy, Spain, Slovakia, Finland
Εταίροι / Partners	

University of West Attica, Greece (coordinator), Metropolia University of Applied Sciences, Finland, Trnava University, Slovakia, University of Vic, Spain, University of Modena and Reggio Emilia, Italy

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Ο εμβολιασμός είναι παγκοσμίως μία από τις πιο αποτελεσματικές παρεμβάσεις για τη Δημόσια Υγεία. Η πρόσφατη κατάσταση της πανδημίας COVID-19, η οποία έχει επηρεάσει κάθε πτυχή της ζωής, υπογραμμίζει ακόμη περισσότερο την ανάγκη των εμβολιασμών. Ο εμβολιασμός απαιτεί ειδική εκπαίδευση και οι επαγγελματίες υγείας οι οποίοι ασχολούνται με τους εμβολιασμούς θα πρέπει να έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να παρέχουν υψηλής ποιότητας και ασφαλή φροντίδα, η οποία είναι και οικονομικά αποδοτική.

Το τριετές έργο EDUVAC είχε ως στόχο στην ανάπτυξη ενός διαδικτυακού μαθήματος (3 ECTS) και ενός εντατικού μαθήματος (2 ECTS) στους εμβολιασμούς, για διεθνή χρήση, προκειμένου να ενισχυθούν οι γνώσεις και δεξιότητες των φοιτηών, μελλοντικών επαγγελματιών υγείας, με απότερο στόχο την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης. Επίσης, στόχος του έργου ήταν η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων όλων των εμπλεκομένων στο έργο και η προαγωγή της διεθνοποίησης κάθε εταίρου / Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) μέσω της κινητικότητας του προσωπικού και των φοιτηών, κάτι που ξεπερνά τον κύκλο ζωής του έργου. Επιπλέον, ο ακαδημαϊκή κοινότητα των συμμετεχόντων εταίρων / ΑΕΙ εξοικειώθηκε με την εργασία σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, στην αγγλική γλώσσα.

Στο πλαίσιο του έργου EDUVAC έχουν σχεδιαστεί και αναπτυχθεί διαφορετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικό υλικό από τα πέντε ιδρύματα εταίρους. Το υλικό είναι διαθέσιμο με ανοιχτή πρόσβαση, με άδεια «Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές» (CC BY-NC-SA 4.0). Τα δύο περιγράμματα των μαθημάτων είναι επίσης διαθέσιμα με ανοιχτή πρόσβαση. Παρέχουν τη συνολική περιγραφή, τόσο του διαδικτυακού, όσο και του εντατικού μαθήματος και παρουσιάζουν τις διαφορετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις και προτάσεις για την υλοποίησή των δύο μαθημάτων. Επιπλέον, έχουν αναπτυχθεί οδηγοί προσομοίωσης που περιλαμβάνουν περιπτώσεις (case studies) σχετικά με εμβολιασμούς. Οι προσομοιώσεις αυτές μπορούν να ενσωματωθούν σε οποιαδήποτε μαθησιακή διαδικασία (είτε σε μαθήματα που πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου με φυσική παρουσία είτε συνδυαστικά / με μεικτό τρόπο "blended"). Όλα τα παραπάνω είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του έργου: www.eduvac.eu.

University of West Attica

7

ο 1

Vaccinations are globally one of the most cost-effective public health interventions. The recent situation with the COVID-19 pandemic, which has affected every aspect of life, has stressed even more the need for vaccinations. Vaccinating requires special education and vaccination professionals should be competent and qualified professionals to provide high quality and safe care, which is cost-effective.

EDUVAC is a three-year project which aims at the development of a web-based course (3 ECTS) and an Intensive Course (2 ECTS) for vaccination for international use, strengthening the knowledge, skills, and positive attitudes of future health professionals /students regarding vaccination, with the ultimate goal to increase vaccination coverage. EDUVAC also aimed at enhancing the digital skills of everyone involved in the project, fostering internationalization of each partner/Higher Education Institution (HEI) through the mobility of staff and students, with an impact that goes beyond the project life cycle. In addition, the academic community of the partners/HEIs had the opportunity to work in a multicultural environment enhancing their foreign language skills.

Different pedagogical approaches and learning material have been co-created and developed by the five HEIs/partners. The material available for open access, licensed under Creative Commons "Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License". Two syllabi are also available to open access to provide the overall description of the web-based course and the Intensive Course and present the different pedagogical approaches and suggestions for their implementation. Additionally, simulation guides with vaccination cases have been developed that can be integrated into any learning process (either face-to-face or blended). All are available at: www.eduvac.eu.

Τομέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων

ActionAid Ελλάς

Κωδικός	Code
2019-1-EL01-KA204-062606	2019-1-EL01-KA204-062606
Τομέας	Sector
Εκπαίδευση Ενηλίκων	Adult Education
Φορέας	Organization
ActionAid Ελλάς	ActionAid Greece
Τίτλος σχεδίου	Project title
Engaging unemployed low-skilled adults over 45 years old in training opportunities through collaboration schemes among CSOs, employers, and training providers (Project Acronym: Act45)	Engaging unemployed low-skilled adults over 45 years old in training opportunities through collaboration schemes among CSOs, employers, and training providers (Project Acronym: Act45)
Χώρες	Countries
Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία	Bulgaria, Greece, Italy, Spain
Εταίροι / Partners	
Agentsiya Za Rgionalno Ikonomichesko Razvitie (SZREDA), Bulgaria, Institutoto Ergasias, (INE GSEE), Grecce, Associazione di Tecnici per la Solidarieta e Cooperazione Internazionale (R.E.T.E. Ong), Italy, Fundacion Accion Contra el Hambre (ACH), Spain	

8

ο 1

8

ο 1

ActionAid Ελλάς

8.1 την Ευρώπη, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας εντοπίζονται σε ενήλικες άνω των 45 ετών, χωρίς δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που εμφανίζουν χαμπλό επίπεδο επάρκειας σε βασικές δεξιότητες, χαμπλή συμμετοχή σε δράσεις κατάρτισης και υψηλή εκπροσώπηση σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Η προσπάθεια προσέγγισης του πληθυσμού αυτού που χρειάζεται κινητοποίηση για συμμετοχή σε δράσεις κατάρτισης, είναι απαραίτητη για να περιοριστεί ο κίνδυνος του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί, οι οποίοι εργάζονται με ανθρώπους χαμπλών δεξιοτήτων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, παίζουν σημαντικό ρόλο στην δέσμευση του πληθυσμού αυτού σε ευκαιρίες κατάρτισης και για το λόγο αυτό, χρειάζονται μεθοδολογία και στοχευμένες στρατηγικές για να εμπλέξουν στις διαδικασίες αυτές τους ποικίλους σχετικούς φορείς.

Η συμμετοχή των εργοδοτών σε προγράμματα κατάρτισης για άνεργους ενήλικες με χαμπλές δεξιότητες είναι απαραίτητη για την συνειδητοποίηση των πλεονεκτημάτων που φέρει η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η σύνδεση με την απασχόληση, καθώς και για την άρση των αρνητικών στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που σχετίζονται με την ηλικία και συνάντηση αποτελούν εμπόδιο για την απασχόληση.

Το έργο Act45 σχεδιάστηκε ως απάντηση σε αυτή την ανάγκη, δηλαδή να προσεγγίσει άνεργους ενήλικες με χαμπλές δεξιότητες άνω των 45 ετών και να τους παρακινήσει να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες κατάρτισης, μέσω της δημιουργίας αποτελεσματικών τοπικών οικοσυστημάτων με τη συμμετοχή διαφορετικών ενδιαφερομένων.

Κύριοι στόχοι

Στο πλαίσιο αυτό, οι κύριοι στόχοι του έργου ήταν:

- Δημιουργία αποτελεσματικών τοπικών οικοσυστημάτων που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή ανέργων ενηλίκων με χαμπλές δεξιότητες άνω των 45 ετών σε ευκαιρίες κατάρτισης.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ΜΚΟ, των εργοδοτών και των φορέων κατάρτισης.
- Ανάπτυξη οδηγιών για εργοδότες, ώστε να αυξήσουν τη συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες κατάρτισης που απευθύνονται σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας με χαμπλές δεξιότητες.
- Βελτίωση της κοινωνικής και εργασιακής ένταξης των άνεργων ενηλίκων άνω των 45 ετών με χαμπλές δεξιότητες.

Κύριες δραστηριότητες και παραγόμενα πνευματικά προϊόντα

Η κοινοπραξία των εταίρων του Act45 εργάστηκε για την επίτευξη αυτών των στόχων μέσω της υλοποίησης ενός συνόλου δραστηριοτήτων, που οδήγησαν στην παραγωγή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων, τα οποία κατά κύριο λόγο περιλαμβάνουν:

- Προσδιορισμός των απαιτήσεων και των παραγόντων που επηρεάζουν τη δέσμευση των άνεργων ενηλίκων με χαμπλές δεξιότητες άνω των 45 ετών σε προγράμματα κατάρτισης, μέσω βιβλιογραφικής επισκόπησης, συνεντεύξεων με ενήλικες άνω των 45 ετών με χαμπλές δεξιότητες και ομάδων εστίασης με τοπικούς εργοδότες στις χώρες των εταίρων, που προσφέρουν μεγαλύτερη κατανόηση των αναγκών κατά το σχεδιασμό ελκυστικών προγραμμάτων κατάρτισης.
- Ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου συνεργασίας και εργαλείων για τη δημιουργία αποτελεσματικών τοπικών οικοσυστημάτων που εμπλέκουν άνεργους ενήλικες με χαμπλές

δεξιότητες άνω των 45 ετών σε προγράμματα κατάρτισης και ενδυνάμωσης, μετατρέποντας τις απαιτήσεις και τους παράγοντες επιρροής που εντοπίστηκαν στο προηγούμενο στάδιο σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο συνεργασίας για όλους τους σχετικούς φορείς. Επίσης, εργαλεία για την ενίσχυση των ΜΚΟ προς τη δημιουργία συνεργασιών με εργοδότες και παρόχους κατάρτισης και για την παροχή κινήτρων στους πιθανούς εκπαιδευόμενους. Το υλικό που δημιουργήθηκε περιλαμβάνει αρχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και διαδικασίες που ενδείκνυται να ακολουθηθούν για την κινητοποίηση και τη δέσμευση τόσο των εκπαιδευομένων όσο και των τοπικών εργοδοτών, εργαλεία για την εργασία με την ομάδα-στόχο καθώς και στοχευμένο εκπαιδευτικό υλικό για την ανάπτυξη βασικών και οριζόντιων δεξιοτήτων που έχει σχεδιαστεί από κοινού με τους εργοδότες.

- Συλλογή επιτυχημένων πρακτικών από τη συμμετοχή των εργοδοτών στο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για την ομάδα-στόχο, μέσω έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε όλες τις χώρες εταίρους.
- Ανάπτυξη οδηγιών προς τους εργοδότες για την υποστήριξη της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης για άνεργους ενήλικες με χαμπλές δεξιότητες άνω των 45 ετών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ειδικών εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν από τους εργοδότες κατά την εργασία τους με την ομάδα στόχο.
- Εκπαίδευση στην χρήση και αξιοποίηση του πλαισίου συνεργασίας Act45 και των εργαλείων για όλους τους εταίρους.
- Πιλοτική εφαρμογή του πλαισίου συνεργασίας και των εργαλείων που αναπτύχθηκαν στα προηγούμενα στάδια μέσω της δημιουργίας τοπικών σχημάτων συνεργασίας σε όλες τις χώρες εταίρους, αξιολογώντας επίσης τον αντίκτυπο των προγραμμάτων στην ομάδα-στόχο, δηλαδή άνεργους ενηλίκες με χαμπλές δεξιότητες άνω των 45 ετών. Στα σχήματα που δημιουργήθηκαν ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογία που αποτελείται από εξατομικευμένες συμβουλευτικές συνεδρίες, ομαδικά εργαστήρια και εκπαιδευτικές δράσεις και συμμετοχή εργοδοτών.
- Δημιουργία δικτύου χρηστών του Act45 για τη διευκόλυνση της συνεργασίας των σχετικών φορέων και τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.
- Προώθηση των παραγόμενων προϊόντων του Act45 μέσω εκδηλώσεων διάχυσης.

Η πανδημία COVID-19 αναμφίβολα επέφερε πολλές προκλήσεις στο έργο, καθώς άλλαξε τον τρόπο εργασίας σε όλες τις σχεδόν τις δραστηριότητες και τα πλάνα του έργου. Όλες οι χώρες έχουν βιώσει lockdown και οι μέθοδοι εργασίας έπρεπε να επανεξεταστούν, προκειμένου να συνεχιστούν οι προγραμματισμένες δραστηριότητες, καθώς για μεγάλο χρονικό διάστημα ήταν αδύνατο να πραγματοποιηθούν δια ζώστις συναντήσεις, σεμινάρια και εργαστήρια. Ωστόσο, οι χώρες εταίροι μπόρεσαν να προσαρμοστούν αρκετά αποτελεσματικά στις νέες συνθήκες, οι περισσότερες από τις δραστηριότητες του έργου τροποποιήθηκαν και εφαρμόστηκαν εξ αποστάσεως, ενώ επιτεύχθηκαν ενδιαφέροντα αποτελέσματα.

Κύρια αποτελέσματα

Μέσω των δραστηριοτήτων της πιλοτικής εφαρμογής, φάνηκε ότι το προτεινόμενο πλαίσιο μπορεί να παραγάγει πολύτιμα αποτελέσματα. Το έργο ενθάρρυνε τη δημιουργία συνεργειών και συνεργασιών μεταξύ διαφορετικών σχετικών φορέων, δημιουργώντας τοπικά οικοσυστήματα στις χώρες

8

ο 1

8

ο 1

εταίρους που υποστήριξαν τη συμμετοχή του πληθυσμού-στόχου σε εκπαιδεύσεις. 40 σχετικοί φορείς συμμετέχουν στην προσφορά ευκαιριών κατάρτισης σε συνολικά 145 συμμετέχοντες εκπαιδευομένους.

Το πλαίσιο συνεργασίας, όπως μεταφράστηκε σε συγκεκριμένα σχήματα συνεργασίας στις χώρες εταίρους και όλα τα σχετικά εργαλεία και οι στρατηγικές, έχουν αξιολογηθεί στις περισσότερες περιπτώσεις ως αποτελεσματικά για την παραγωγή των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, δηλαδή τη δημιουργία αποτελεσματικών συνεργασιών για να κινητοποιήσει την ομάδα-στόχο να συμμετάσχει σε εκπαιδεύσεις που απαντούν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Ωστόσο, αυτά τα αποτελέσματα φαίνεται να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το εκάστοτε σχήμα συνεργασίας που δημιουργήθηκε και ο βαθμός εμπλοκής των εργοδοτών παραμένει καίριος για την αποτελεσματικότητα του σχήματος.

Έχει φανεί ότι τα σχήματα που δημιουργήθηκαν στην πιλοτική φάση είχαν αντίκτυπο στην κύρια ομάδα στόχο (άνεργοι με χαμηλές δεξιότητες, άνω των 45 ετών): Στην Ελλάδα και την Ισπανία το έργο είχε θετικό αντίκτυπο στο προφίλ απασχολησιμότητας των συμμετεχόντων ως προς την απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων στον τομέα που εκπαιδεύτηκαν και τη συνολική ενδυνάμωση των συμμετεχόντων, βελτιώνοντας τη αυτογνωσία / αυτοπεποίθηση, καθώς και επιτυχάνοντας αλλαγή στάσης απέναντι στην κατάρτιση και την αναζήτηση εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ενδυνάμωση που επιτεύχθηκε υπερβαίνει την απασχολησιμότητα και μπορεί να επεκταθεί σε συνολική αύξηση των κινήτρων, εμπιστοσύνη στις δεξιότητές τους, θετική στάση και βελτίωση συνθηκών στην οικογένεια ή το περιβάλλον τους.

Ενδεικτικά: Το 80% των συμμετεχόντων που απάντησαν στο σχετικό ερωτηματολόγιο στην Ελλάδα αναφέρουν ότι αισθάνονται πιο πρόθυμοι να αναζητήσουν ευκαιρίες κατάρτισης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, το 95% στην Ισπανία. Το έργο συνέβαλε επίσης, στην εύρεση εργασίας στην Ισπανία για το 30% των συμμετεχόντων και στην εύρεση εργασίας στην Ελλάδα για το 40% των συμμετεχόντων.

Στην Ιταλία, το σχήμα συνεργασίας που δημιουργήθηκε είχε αντίκτυπο στους συμμετέχοντες όσον αφορά τη συνολική ενδυνάμωση και την ικανοποίηση από τη διαδικασία. Ενδεικτικά, το 80% των ερωτηθέντων στην Ιταλία αναφέρει ότι αισθάνονται πιο κινητοποιημένοι, με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για τις δεξιότητές τους και με πιο θετική στάση, μετά τη συμμετοχή.

Στη Βουλγαρία, οι δραστηριότητες της πιλοτικής εφαρμογής περιλάμβαναν τη δοκιμή των μελετών περίπτωσης που σχεδιάστηκαν. Το σχήμα που δημιουργήθηκε είχε αντίκτυπο στους συμμετέχοντες, με την έννοια ότι συμμετείχαν σε εκπαίδευση που αντιστοιχεί στις επαγγελματικές τους ανάγκες, αποκτώντας επαρκή γνώση του θέματος (98% των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση), την οποία θα χρησιμοποιήσουν για να εκπληρώσουν σχετικές επαγγελματικές εργασίες (85%) και που θα τους βοηθήσει στη διαδικασία εύρεσης εργασίας (98%).

Οι εκδηλώσεις διάχυσης του έργου και το τελικό συνέδριο έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον σχετικών φορέων σε όλες τις χώρες, με αποτέλεσμα τη συμμετοχή περίπου 300 ατόμων σε όλες τις χώρες. Στο πλαίσιο αυτών των εκδηλώσεων, η δυσκολία της ομάδας-στόχου να έχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας αναγνωρίστηκε ευρέως και υπήρχε κοινή αντίληψη ότι οι υπάρχουσες υπηρεσίες και εκπαιδεύσεις δεν επαρκούν, επομένως το έργο απαντούσε σε μια υπάρχουσα ανάγκη. Μέσω αυτών των εκδηλώσεων, οι σχετικοί φορείς γνώρισαν τα πνευματικά προϊόντα του έργου, αντάλλαξαν καλές πρακτικές και μοιράστηκαν σχόλια για το υλικό του έργου. Συνολικά, επιβεβαίωσαν ότι εκτιμούν το σύνολο των γνώσεων που αναπτύχθηκαν από το έργο και ότι θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν περαιτέρω το υλικό.

Τα πνευματικά προϊόντα του έργου είναι διαθέσιμα, δημοσιευμένα στον ιστότοπο του έργου, το οποίο μπορεί να διευκολύνει περαιτέρω όλους τους σχετικούς φορείς στην κατανόηση και την υιοθέτηση του υλικού, ενώ οι εκδηλώσεις διάδοσης που αγγίζουν πάνω από 102.000 άτομα συνολικά και πάνω από 23.100 άτομα από στοχευμένο κοινό, θέτουν τη βάση για περαιτέρω βελτίωση των αποτελεσμάτων του έργου.

Οι μεθοδολογίες και τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν στο έργο Act45 έχουν σχεδιαστεί για άνεργους ενήλικες με χαμηλές δεξιότητες άνω των 45 ετών, συνεπώς σχετίζονται με τρεις διαφορετικές ευπάθειες: ανεργία, χαμηλές δεξιότητες και ηλικία και θα μπορούσαν να προσαρμοστούν, να επεκταθούν ή απευθείας να εφαρμοστούν σε διάφορα έργα που εστιάζουν στην ενδυνάμωση ευάλωτων ατόμων με ένα ή περισσότερα από τα χαρακτηριστικά αυτά (ανεργία, χαμηλές δεξιότητες ή/και άτομα άνω των 45 ετών).

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας μεγάλος αριθμός στρατηγικών και εργαλείων έχει ήδη προσαρμοστεί και ενσωματωθεί στις καθημερινές δραστηριότητες των οργανισμών των εταίρων του έργου και χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν και να υποστηρίξουν ωφελούμενους με διάφορες ευπάθειες. Επιπλέον, με κατάλληλες προσαρμογές, το υλικό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στην εκπαίδευση ενηλίκων, την απασχόληση και την υποστήριξη των ευάλωτων πληθυσμών, ενώ θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως αφετηρία για περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση σε μελλοντικές σχετικές πρωτοβουλίες.

Ενημερωθείτε αναλυτικά για το σχέδιο στο [Act45](#).

8

ο 1

8

ο 1

ActionAid Greece

In the EU the highest long-term unemployment rates are found in adults over 45 without upper secondary education, with low levels of proficiency in basic skills, low participation in training, and at high risk of poverty and social exclusion. Efforts to reach out to this group that needs special motivation to participate in training are essential to reduce the risk of social exclusion. CSOs that already work with low-skilled people living in poverty have to play an important role in engaging this population in training opportunities and thus need methodologies and tailor-made strategies to involve the various stakeholders. Employers' involvement in training programs for unemployed low-skilled older adults is essential to increase the perception of benefits of upskilling connected to employment, as well as to turn down negative stereotypes and prejudices linked to age that are often a barrier for employment. Act45 project was designed as a response to this need, that is to reach out to unemployed, low-skilled adults over 45 years old, and motivate them to participate in training initiatives, through the establishment of effective local ecosystems with the involvement of different stakeholders.

Main objectives

In this context, the main objectives of the project were to:

- Establish effective local ecosystems that encourage the participation of unemployed low-skilled adults over 45 years old in training opportunities.
- Increase collaboration among CSOs, employers, and trainers.
- Produce recommendations for employers to increase their involvement in training initiatives for low-skilled older adults.
- Improve socio-labor inclusion of unemployed low-skilled adults over 45 years old.

Main activities and intellectual outputs produced

Act45 partnership worked towards the achievement of these objectives through the implementation of a set of activities, leading to the production of concrete outputs, mainly comprising the following:

- Identification of requirements and influential factors for engaging unemployed low skilled adults over 45 in training, through desk research, interviews with low skilled adults over 45 years old, and focus groups with local employers in partners' countries, which provided a greater understanding of their needs in designing attractive training programmes.
- Development of an integrated collaboration framework and tools to establish effective local ecosystems engaging unemployed low-skilled adults over 45 years old in training and empowerment programmes, translating the requirements and the influential factors identified in the previous stage into a concrete collaboration framework for all stakeholders. Tools to empower CSOs in establishing collaborations with employers and training providers and motivate potential learners. The material created includes documents to be used and procedures to be followed for motivating and engaging both learners and local employers, tools to work with the target group, and tailor-made training material on basic and soft skills co-designed with employers.
- Collection of successful practices on employers' involvement in the design and implementation of training programmes for the target group, through a survey conducted in all partner countries.

- Development of guidelines and knowledge resources for employers to support their involvement in the design and implementation of training programmes for unemployed low-skilled adults over 45 years, including the development of specific tools to be used by employers assisting their work with the target group.
- Training on the use of the Act45 collaboration framework and tools for all partners.
- Pilot testing of the collaboration framework developed and tools created in the previous stages through the establishment of local collaboration schemes in all partner countries, assessing also the schemes' impact on the target group, i.e. unemployed low skilled adults over 45 years old. The schemes created followed a specific methodology composed of individualized sessions, group and training sessions, and participation of employers.
- Creation of a network of Act45 adopters to facilitate stakeholders' collaboration and sustainability of results.
- Promotion of the Act45 outputs through multiplier events.

The COVID-19 pandemic undoubtedly produced many challenges to the project, as it changed the way of working in almost all the project activities and plans. All countries have experienced a period of lockdown and working methods had to be revisited to continue the planned activities as for a long period, it was impossible to carry out meetings, seminars, and workshops in person. However, partner countries have been able to adapt quite effectively to the new circumstances, most of the project activities were adjusted and implemented online and interesting results have been achieved.

Main results

Through the pilot testing activities, it has been shown that the framework suggested can produce valuable results. The project did encourage the creation of partnerships and collaborations among different stakeholders, establishing local ecosystems in partner countries, and supporting the participation of the target population in training, with the involvement of 40 stakeholders offering training opportunities to 145 participants in total.

The collaboration framework, as translated into concrete collaboration schemes in partners' countries, and all relevant tools and strategies, have been evaluated in most cases as effective in producing their intended results, i.e. establishing effective collaborations to motivate the target group to participate in training which is close to the labor market needs. Still, those results seem to highly depend on the collaboration scheme created and employers' degree of involvement remains critical for the scheme to be effective.

It has been shown that the schemes created in the pilot phase had an impact on the main target group (low skilled unemployed adults, over 45 years old): In Greece and Spain, the project had a positive impact on participants' employability profile in terms of acquiring skills and knowledge on the field training and in participants' overall empowerment, improving self-awareness/self-confidence, also achieving change in attitudes towards training and job search. In some cases, the empowerment achieved goes beyond employability and can be extended to an overall increase in motivation, confidence in their skills, positive attitude, and the improved situation in their family or environment.

Indicatively: 80% of participants responding in the relevant questionnaire in Greece report that they feel more willing to seek training opportunities to upgrade their skills, 95% in Spain. The project has also contributed to 30% of participants finding a job in Spain and 40% finding a job in Greece.

8

ο 1

In Italy, the collaboration scheme created had an impact on participants in terms of overall empowerment and satisfaction with the process. Indicatively, 80% of respondents in Italy report that they feel more motivated, more confident in their skills, and have a more positive attitude after participating.

In Bulgaria, the pilot testing activities involved testing of the case studies designed. The scheme created had an impact on participants, in the sense that they participated in a training corresponding to their professional needs, gaining sufficient knowledge of the topic (98% of respondents agree or strongly agree with the statement), which they will use to fulfill related professional tasks (85%) and which will help them in the process to find employment (98%).

Project's multiplier events and final conference have attracted interest by stakeholders in all countries, resulting in the participation of approx. 300 people in all countries. In the context of these activities, the difficulty of the target group to have access to the labor market was widely acknowledged and there was a shared perception that the prevailing services and training are not sufficient, the thus-the project represented a response to an existing need. Through these events, stakeholders have been acquainted with the project's outputs, exchanged good practices, and shared feedback on the project's material. Overall, they confirmed that they appreciate the body of knowledge established by the project and that they could exploit the material further.

The project's outputs are publicly available on the project's website, which could further facilitate all stakeholders in comprehending and adopting the material, while dissemination activities reaching over 102.000 people in total and over 23.100 people from targeted audiences, set the basis to further enhance project results.

The methodologies and tools created through the Act45 project are designed for unemployed low skilled adults over 45 years old, thus they deal with three different vulnerabilities: unemployment, low skills, and age and they could be adapted, extended, or directly applied in various projects that focus on empowering vulnerable people with one or more of these characteristics (unemployment, low skills, and/or people over 45 years old).

It is worth noting that a large number of strategies and tools have already been adapted and integrated into the day-to-day activities of the partner organizations and are used to assist and support beneficiaries with various vulnerabilities. In addition, with adequate adaptations, the material could be used by all stakeholders involved in the adult learning, employment, and support to vulnerable populations ecosystem, while it could serve as a starting point for further development and use in future relevant initiatives.

Discover more at [Act45](#).

**ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ERASMUS+**

Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, 14234 Νέα Ιωνία

**STATE SCHOLARSHIPS FOUNDATION
ERASMUS+ NATIONAL AGENCY**

41, Ethnikis Antistaseos Ave., 14234 Nea Ionia-Attiki, Greece

T: +30 210 3726300

E: erasmusplus@iky.gr

 @StateScholarshipsFoundation

 State Scholarships Foundation/ IKY- Greece

 @IKY_Erasmusplus

 LLPIKY

www.iky.gr